

COI Focus

TSJETSJENIË Veiligheidssituatie

20 juni 2018 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele asielaanvragen. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van de asielaanvraag. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geraadpleegd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual asylum applications. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the asylum application. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Inleiding	3
Lijst gebruikte termen	4
1. Overzicht van de actuele situatie	5
2. Actoren	7
2.1. Rebellen	7
2.2. Ordediensten	11
3. Typologie van het geweld	14
3.1. Aard van het geweld	14
3.1.1. Strijd ordediensten - rebellen.....	14
3.1.2. Acties ordediensten	16
3.2. Frequentie van het geweld	20
Samenvatting	23
Bibliografie	24

Inleiding

Dit document is een actualisering van de COI Focus *Veiligheidssituatie in Tsjetsjenië* van 27 juni 2017. Voor het huidige document werd onderzoek verricht naar nieuwe evoluties in de periode juni 2017 tot 1 juni 2018.

Cedoca belicht de algemene veiligheidssituatie in Tsjetsjenië, waarbij het vooral de gewelddadige incidenten bekijkt waarbij de overheid en/of de gewapende groepen betrokken zijn. Mensenrechtenschendingen begaan buiten het kader van aanslagen door gewapende groepen en de reactie daarop door de overheid, worden slechts kort (en niet noodzakelijk exhaustief) besproken. Het is niet steeds mogelijk om een strikt onderscheid te maken tussen deze twee vormen van geweld.

In het eerste hoofdstuk geeft Cedoca een algemeen overzicht van de huidige situatie op vlak van veiligheid.

Hoofdstuk twee licht toe wie de partijen zijn die een invloed hebben op de veiligheidssituatie. In hoofdstuk drie bespreekt Cedoca welke vormen van geweld de verschillende actoren gebruiken, en of geweld in vergelijking met voorgaande jaren al dan niet vaker voorkomt.

Voor dit document raadpleegde Cedoca onder meer informatie en rapporten van internationale organisaties, van internationale en lokale mensenrechtenorganisaties, van onderzoeksinstituten, van buitenlandse overheidsdiensten, van onafhankelijke media, van officiële perskanalen, van overheidsgezinde media, en van media in handen van de gewapende groepen.

Meerdere bronnen verklaren dat er de voorbije jaren steeds minder informatie over de veiligheids- en mensenrechtensituatie in Tsjetsjenië verschijnt. Sinds de moord op mensenrechtenactiviste Natalya Estemirova op 15 juli 2009, zijn de activiteiten van mensenrechtenactivisten en -organisaties teruggeschoefd. Dit en de toenemende angst bij de bevolking om te getuigen over mensenrechtenschendingen en/of geweld, leiden ertoe dat we geen volledig beeld kunnen hebben van de gebeurtenissen in Tsjetsjenië.¹

Het onderzoek voor dit rapport werd afgesloten op 1 juni 2018.

Voor de transcriptie van Russische namen volgde Cedoca het transliteratiesysteem van de Library of Congress. Voor namen die courant in het Nederlands gebruikt worden, volgt Cedoca de courante schrijfwijze.

---

¹ Jamestown Foundation, 25/06/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 04/06/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center, 17/04/2014, [url](#)

Lijst gebruikte termen

- CAT: Committee for Prevention of Torture (tot juli 2015 had het de naam Committee Against Torture). Russische mensenrechten-ngo uit Nizhniy-Novgorod die actief is in verschillende Russische regio's.
- FSB: Federale Veiligheidsdienst / *Федеральная служба безопасности Российской Федерации / Federal'naya sluzhba bezopasnosti Rossiyskoy Federatsii*. De Russische geheime dienst.
- ICG: International Crisis Group, een gerenommeerde organisatie die (potentiële) conflictsituaties onderzoekt.
- IS: Islamitische Staat. Terroristische, fundamentalistisch islamitische groepering die voornamelijk actief is in het Midden-Oosten en de oprichting van een islamitisch kalifaat nastreeft.
- KTO: Antiterroristische Operatieregime / *Режим Контр-террористической Операции / Rezhim Kontr-terroristicheskoy Operacii*. Volgens een wet van maart 2006 is een KTO het geheel van speciale militair-operatieve maatregelen die genomen kunnen worden om terroristische acties te voorkomen. Het is van kracht in een afgebakende territoriale ruimte. De directeur van de FSB of lokale diensthooftden kunnen beslissen over het instellen van een KTO. Zij beslissen ook over de omvang en de duur van de operatie.
- MVD: Russisch ministerie van Binnenlandse Zaken / *Министерство внутренних дел / Ministerstvo Vnutrennikh Del*. De term MVD wordt in de Russische Federatie algemeen gebruikt om politiediensten mee aan te duiden die onder de bevoegdheid van dit ministerie vallen.
- NAC: Nationaal Antiterroristisch Comité / *Национальный антитеррористический комитет / Nacional'nyy antiterroristicheskiiy komitet*. Dit comité werd in 2006 opgericht met een presidentieel besluit. Het comité heeft als taak om antiterrorisme activiteiten door federale en regionale autoriteiten te coördineren en voorstellen te doen aan de Russische president.
- OMON: *Otryad Mobilnyy Osobogo Naznacheniya / Отряд Мобильный Особого Назначения*. Een speciale politie-eenheid. Ze worden onder andere ingezet als oproerpolitie, bij incidenten van gewelddadige misdaad en paramilitaire operaties.
- Onderzoekscomité van de Russische Federatie / *Следственный Комитет Российской Федерации / Sledstvennyy Komitet Rossiyskoy Federacii*. Het Onderzoekscomité is een onafhankelijke instelling die rechtstreeks onder het beval van de Russische president staat. Het comité is bevoegd voor het onderzoeken van ernstige en bijzonder ernstige misdaden. Daarnaast heeft het ook de bevoegdheid om misdaden begaan door leden van de ordediensten te onderzoeken.
- OSW: Pools expertisecentrum Center for Eastern Studies / *Ośrodek Studiów Wschodnich*.
- Prokuratura : Term waarmee in Rusland de instantie aangeduid wordt waarmee de bevoegdheden in grote lijnen overeenkomen met die van de Openbare Aanklager in België.
- Zakat: De derde pijler van de islam, betekent letterlijk zuivering of reiniging. Wordt bereikt door het geven van aalmoezen aan de armen.

1. Overzicht van de actuele situatie

Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie in 1991 verklaarde Tsjetsjenië zich onder president Dzhokhar Dudayev op 1 november 1991 onafhankelijk. In een poging Tsjetsjenië terug te brengen onder centraal Russisch gezag, stuurde toenmalig federaal president Boris Yeltsin in november 1994 militairen naar het gebied. Ondanks een enorme overmacht en hevige strijd slaagden de federale troepen er niet in Tsjetsjenië weer onder controle te krijgen. Uiteindelijk werden in augustus 1996 de vijandelijkheden beëindigd met de ondertekening van het Akkoord van Khasavyurt, waarna Tsjetsjenië de facto onafhankelijk werd. In het najaar van 1999 brak het tweede Tsjetsjeens-Russische conflict uit, nadat opstandelingen onder leiding van Shamil Basaev en Ibn al-Khattab de buurrepubliek Dagestan waren binnengevallen en Rusland getroffen werd door een reeks bomaanslagen. Na het herstel van het federale gezag over het Tsjetsjeense grondgebied in de loop van 2000 streefde de Russische regering ernaar Tsjetsjenië te stabiliseren door een politiek proces van 'Tsjetsjenisering' en normalisatie.²

In 1999 was in Tsjetsjenië een "antiterroristisch operatieregime" (KTO) ingesteld, voor het hele Tsjetsjeense grondgebied. Op 16 april 2009 heeft de voorzitter van het Nationale antiterroristische Comité (NAC), Aleksandr Bortnikov, dit regime opgeheven. In de praktijk leidde de opheffing ertoe dat de verantwoordelijkheid voor het voeren van antiterroristische operaties volledig bij de republikeinse ordediensten kwam te liggen. Hoewel het regime al tien jaar van kracht was, merkten gewone burgers er in het dagelijkse leven nog maar weinig van, zodat de opheffing voor hen niets veranderd heeft. Zoals Amnesty International schrijft, waren de grootschalige militaire operaties en acties door separatisten jaren voordien al afgenomen. Sinds de opheffing in 2009 wordt een dergelijk regime enkel nog lokaal en tijdelijk, dus in bepaalde geografische zones voor een bepaalde duur, ingesteld.³

In een eerste periode na het opheffen van het algehele KTO nam het geweld in Tsjetsjenië opnieuw toe.⁴ In 2010 is het aantal geweldincidenten in Tsjetsjenië echter beginnen dalen en tal van bronnen geven aan dat dit lager geweldsniveau aanhoudt, los van enkele korte fluctuaties, tot begin 2017.⁵ Voor meer informatie over veiligheidsincidenten, zie hoofdstuk 3: Typologie van het geweld.

In april 2009, net vóór er een officieel einde kwam aan het algehele KTO stelde het Hoog Commissariaat voor Vluchtelingen van de Verenigde Naties (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) in een brief dat de veiligheidssituatie in Tsjetsjenië ten opzichte van enkele jaren terug sterk verbeterd was:

"De ontwikkelingen in Tsjetsjenië die voor de inschatting van de situatie belangrijk zijn, betreffen vooral de aanzienlijke afname van militaire activiteiten, zowel wat de intensiteit als de omvang ervan betreft, alsook de algemene verbetering van de veiligheidstoestand. Groots opgezette militaire handelingen werden daadwerkelijk beëindigd, het aantal gewapende conflicten is door de jaren heen duidelijk gedaald en zowel de algemene omvang als de intensiteit van het conflict nemen af. Deze omstandigheid maakte de gedeeltelijke terugtrekking van Russische troepen uit Tsjetsjenië mogelijk. De aanhoudende gevechten beperken zich hoofdzakelijk tot het schaars bevolkte berggebied in het zuiden van Tsjetsjenië en kunnen niet meer willekeurig worden genoemd. De nog plaatsvindende activiteiten leiden

² Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 09/04/2010, [url](#); OSW, 01/2014, [url](#), p. 14-16; CSIS, 01/2014, [url](#), p. 5

³ Jamestown, 11/03/2011, [url](#)

⁴ Memorial Human Rights Center, 09/11/2009, [url](#)

⁵ Zie ook 3.2. Frequentie van het geweld; Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); Kavkaz-uzel, 12/04/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 1; Caucasian Knot, 06/04/2017, [url](#); Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#)

niet tot een verdrijving van de burgerbevolking. De verbetering van de algemene veiligheidstoestand in combinatie met de reeds plaatsgevonden en lopende heropbouwprogramma's maakte de terugkeer van intern ontheemden naar hun huizen mogelijk. Ook als het aantal intern ontheemden nog altijd zeer hoog is (79.000), schat UNHCR dat tienduizenden sinds 2002 naar huis konden terugkeren."⁶

In november 2009 schreef UNHCR dat we aandacht moeten hebben voor de voortdurend wijzigende veiligheids- en mensenrechtensituatie.⁷

In 2014 voerden de Deense asielinstanties een *fact finding mission* naar de Russische Federatie uit. Ze hadden daar een onderhoud met UNHCR over de situatie in Tsjetsjenië. UNHCR verklaarde hierbij het volgende over de veiligheidssituatie en algemene mensenrechtensituatie in de republiek:

"UNHCR in Moscow stated that although human rights violations might take place in Chechnya it is not on a scale that could explain the large outflow of Chechens asylum seekers to Europe like the sudden increase of Chechen asylum seekers in Germany in 2013. One would expect an increase of asylum seekers from Dagestan and Kabardino-Balkaria where the security situation is worse than in Chechnya, but that has not happened yet.

Massive human rights violations such as those that took place in Chechnya in 1995-1997 no longer occur in Chechnya. There is in Chechnya no visible harassment by the Chechen police or by Russian soldiers, but it is difficult to assess what goes on underneath the surface. It is clear that everybody have to accept the unchallenged authority of the president."⁸

Zowel deze verklaringen van UNHCR als analytische rapporten van verschillende organisaties geven aan dat er geen sprake meer is van een situatie waar wijdverbreide en zwaarwegende mensenrechtenschendingen of schendingen van het humanitaire volkenrecht overheersen. Verschillende organisaties, zoals International Crisis Group (ICG), Center for Strategic and International Studies (CSIS), European Council on Refugees and Exiles (ECRE) en anderen, stellen dat het geweld in omvang afneemt en dat het nu selectiever en gericht is.⁹

Mensenrechtenorganisaties en instellingen waaronder het Pools expertisecentrum Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), Amnesty International, Human Rights Watch (HRW), de Raad van Europa en het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken stellen vast dat het geweld in Tsjetsjenië zich niet beperkt tot de gewapende confrontaties tussen autoriteiten en strijders, maar zich vooral manifesteert in mensenrechtenschendingen door het regime van Ramzan Kadyrov, het hoofd van de republiek.¹⁰ De mensenrechtenschendingen door de autoriteiten kenmerken zich door hun willekeurig karakter en beperken zich niet enkel tot personen die, al dan niet terecht, door de autoriteiten gelieerd worden met de rebellen. De precieze motivatie voor de acties die de autoriteiten ondernemen is, volgens sommige bronnen, niet steeds duidelijk of begrijpelijk. In

⁶ "Hinweise des UNHCR zur Prüfung von Anträgen auf internationalen Schutz von Asylsuchenden aus der russischen Teilrepublik Tschetschenien", Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen. Vertretung für Deutschland und Österreich. Representation for Austria and Germany 7/4/2009

⁷ Brief van Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen. Vertretung für Deutschland und Österreich van 11/11/2009

⁸ Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 9

⁹ ACPC, 9/12/2008, [url](#); European Council on Refugees and Exiles, 8/03/2011, [url](#); New York Times (Mudans S.) 24/9/2011, [url](#); CSIS, 01/2014, [url](#), p. v; ICG, 30/01/2014, [url](#), p. 21; Landinfo, 15/05/2014, [url](#), p. 3; RFE/RL, 01/07/2015, [url](#)

¹⁰ Parliamentary assembly of the Council of Europe (PACE), 29/09/2009, [url](#); Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 02/04/2010, [url](#); Council of Europe, 06/09/2011, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 17/01/2012, [url](#); Human Rights Watch, 31/01/2013, [url](#); International Crisis Group, 06/09/2013, [url](#), p. 29-30; Memorial Human Rights Center, 17/04/2014, [url](#), p. 8-10; OSW, 01/2014, [url](#), p. 35; Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#); US Department of State, 13/04/2016 [url](#); RFE/RL, 01/07/2015, [url](#); US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

gelijkaardige omstandigheden zal dus niet iedereen dezelfde behandeling krijgen of hetzelfde risico lopen.¹¹

2. Actoren

2.1. Rebellen

In oktober 2007 werd door Dokka Umarov, tot op dat moment president van de separatistische republiek Ichkeriya¹², het Emiraat van de Kaukasus (*Imarat Kavkaz*) uitgeroepen. De republiek Ichkeriya werd herleid tot één van de provincies binnen het Emiraat. Umarov was de emir van dit Emiraat. Het doel van het Emiraat was om een onafhankelijke staat in de Noordelijke Kaukasus op te richten met een politiek systeem gebaseerd op de sharia.¹³ Vanaf 2010 was er volgens verschillende bronnen sprake van onenigheid binnen het Emiraat van de Kaukasus. De controle van Umarov over het Emiraat nam af en de verschillende rebelleneenheden kenden een steeds toenemende autonome werking.¹⁴ Op 18 maart 2014 overleed Umarov en werd hij opgevolgd door Aliaskhab Alisultanovich Kebedov die op zijn beurt gedood werd op 19 april 2015.¹⁵ Twee opvolgers, Magomed Suleymanov, alias Abu Usman Gimrinsky en Magomed (of Gadzhi) Abdulaev (alias Abu-Dudzhan) werden in respectievelijk mei 2015 en augustus 2015 door de ordediensten gedood. Begin december 2015 hebben de ordediensten de Gimrinskiy rebellengroepering uitgeschakeld.¹⁶ Uit deze groep kwamen de laatste rebellenleiders en ze vormde de laatste kern van de *Imarat Kavkaz*. Memorial schrijft dat dit een onherstelbare slag aan het *Imarat Kavkaz* toebracht en in 2016 was geen enkele van de gekende rebellengroepen in de Noordelijke Kaukasus nog actief onder de vlag van deze beweging. Al de rebellengroeperingen in de Noordelijke Kaukasus strijden nu in naam van de organisatie Islamitische Staat (IS).¹⁷ In oktober 2017 gaf een broer van Dokka Umarov, Akhmed, een interview waarin hij verklaarde dat het *Imarat Kavkaz* zich op dat moment aan het reorganiseren is. Volgens Akhmed Umarov voert de organisatie op dat moment geen militaire acties uit, maar bestaat ze nog als structuur.¹⁸

In 2014 merkten OSW en Memorial al op dat de ideologie van de rebellen de voorgaande jaren langzaam verschoven is. Het idee van het oprichten van een Kaukasisch emiraat, *Imarat Kavkaz*, was naar de achtergrond verdrongen en op dit moment zien de rebellen in de Kaukasus zich als een onderdeel van een globale islamistische jihad, waarbij ze zich aansluiten bij de organisatie Islamitische Staat (IS).¹⁹ Zoals in de volgende paragrafen toegelicht wordt blijft een deel van de rebellen als IS-aanhangers actief in de Noordelijke Kaukasus, maar trekt een deel van de Tsjetsjenen die zich bij IS aansluiten ook naar het Midden-Oosten.

---

¹¹ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 8-10; Medewerker van een onafhankelijk organisatie die reeds jaren in Tsjetsjenië actief is rond mensenrechten, e-mail, 31/05/2018

¹² Geografisch gebied dat samenvalt met de Russische deelrepubliek Tsjetsjenië.

¹³ OSW Studies, 14/04/2010, [url](#); International Crisis Group, 19/10/2012, [url](#); OSW, 01/2014 [url](#), p. 17-19

¹⁴ Central-Asia-Caucasus Institute (Souleimanov E.), 19/08/2010 [url](#); The Jamestown Foundation, 13/08/2010 [url](#); RFE/RL, 13/08/2010, [url](#); Caucasian Knot, 14/08/2010 [url](#); Caucasian Knot, 21/08/2010 [url](#); Memorial Human Rights Center, 19/10/2010 [url](#); Memorial Human Rights Center, 14/03/2012, [url](#)

¹⁵ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 2; OSW, 26/03/2014, [url](#); CACI, 29/04/2015, [url](#)

¹⁶ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, [url](#), p. 6; Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 2

¹⁷ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, [url](#), p. 6; Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 2; Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 1-2; Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#)

¹⁸ New Caucasus, 18/10/2017, [url](#)

¹⁹ OSW, 14/11/2014, [url](#) p. 13-14; Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 1-2

In de Noordelijke-Kaukasus vond er volgens OSW en Jamestown Foundation in december 2014 een splitsing plaats binnen de rebellenbeweging toen plaatselijke Dagestaanse en Tsjetsjeense rebellenleiders trouw aan IS zwoeren. De toenmalige rebellenleider Kebedov veroordeelde de overstap van de lokale rebellenleiders en onthief hen van al hun functies bij de Kaukasische rebellenbeweging. Memorial vermeldt hierover dat Kebedov verklaarde dat de strijd in Syrië wel een heilige zaak is, maar dat de Kaukasische rebellen hun eigen zaak thuis hebben.²⁰ De nieuwssite Radio Free Europe (RFE) vermeldt dat ook Ramzan Kadyrov deze trend ziet en op 28 mei 2015 verklaarde dat jonge Tsjetsjenen op het moment eerder de rangen van IS zullen vervoegen dan die van de Kaukasische rebellenbeweging.²¹ Op 24 juni 2015 verklaarde IS dat het een eigen provincie (*vilayat*) opricht in de Noordelijke Kaukasus dat geleid wordt door een plaatselijke vertegenwoordiger, de emir Rustam Asel'derov (alias Abu Mukhammad KadarSKIY), een etnische Dagestaan.²² Sindsdien vonden er in Tsjetsjenië enkele gewapende incidenten plaats waarbij de rebellen volgens de ordediensten tot IS behoorden.²³ De druk van de ordediensten op IS is groot. Zo vermeldt Memorial dat de ordediensten in 2015 in gans de Noordelijke Kaukasus 22 van de 26 rebellenleiders liquideerden die trouw aan IS zwoeren.²⁴ Rustam Asel'derov zelf werd in december 2016 gedood door de ordediensten.²⁵ Caucasian Knot citeert experts volgens wie er een zekere rekruteringsbasis voor IS blijft in Tsjetsjenië, maar dat die zeker geen massaal karakter kent.²⁶

Memorial voegt hier in 2017 aan toe dat de rebellen zich enkel in naam verbinden met IS, maar dat er in de praktijk geen praktische coördinatie is tussen IS in het Midden-Oosten en de rebellen in de Noordelijke Kaukasus.²⁷ De vooraanstaande Ruslandanalist, Sergey Malashenko, schrijft dat IS geen leiding heeft over de acties van de rebellen in Tsjetsjenië. Mogelijk zijn er wel contacten, maar daar blijft het bij. De Tsjetsjeense rebellen hebben zich bij IS aangesloten, maar die organisatie houdt zich niet echt met hen bezig.²⁸

Verschillende bronnen, waaronder Memorial en Central Asia - Caucasus Institute (CACI) vermelden in 2014 en 2015 dat er een toenemende uitstroom van Tsjetsjeense rebellen naar Syrië en Irak is waar ze zich aansluiten bij Islamitische Staat (IS). Deze stroom was zo groot dat ze de capaciteiten van de bestaande rebellenbeweging in Tsjetsjenië aantast.²⁹ De relatief grote uitstroom van Tsjetsjenen is volgens Memorial niet toevallig, aangezien er in Tsjetsjenië het hardst en meest compromisloos tegen de rebellen opgetreden wordt.³⁰ Tot begin 2016 schrijven Memorial en ICG dat deze uitstroom van Tsjetsjenen doorgaat, maar dat de federale autoriteiten strenger toezien op de uitstroom naar het Midden-Oosten en deze proberen tegen te houden. Waar voordien vooral Tsjetsjenen uit Tsjetsjenië zelf naar het Midden-Oosten trokken worden er nu ook vaker in andere regio's van de Russische Federatie etnische Tsjetsjenen opgepakt die willen vertrekken.³¹ In 2017 schrijft Memorial evenwel dat het aantal Tsjetsjenen dat naar het Midden-Oosten trekt in de loop van 2016 zeer sterk afgenomen is. Dit komt zowel door een strenger toezicht door de Tsjetsjeense autoriteiten als door de veranderde positie van IS in het Midden-Oosten.³² In 2017 was er een lichte

²⁰ OSW, 14/01/2015, [url](#); Memorial Human Rights Center, 22/07/2014 [url](#), p. 23; Jamestown Foundation, 30/01/2015, [url](#)

²¹ RFE/RL, 25/05/2015, [url](#)

²² Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, [url](#), pp. 6-7

²³ Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, [url](#), pp. 7-9

²⁴ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 2

²⁵ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 2; Memorial Human Rights Center, 19/01/2017, [url](#) p. 12

²⁶ Caucasian Knot, 07/05/2017, [url](#)

²⁷ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 1-2

²⁸ Memorial Human Rights Center, 20/12/2016, [url](#)

²⁹ Memorial Human Rights Center, 30/09/2014, [url](#); Central Asia - Caucasus Institute, 29/04/2015, [url](#)

³⁰ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 8

³¹ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 10; Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, [url](#), pp. 15-16; International Crisis Group, 16/03/2016, [url](#), pp. 4-5

³² Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 10

toename waar te nemen, maar in 2018 schrijft Memorial dat de uittocht naar het Midden-Oosten verder verzwakt, alhoewel hij nog niet volledig gestopt is.³³ De Kaukasusexpert Emil Souleymanov meent dat voornamelijk het verlies aan aantrekkingskracht van IS de oorzaak is, aangezien de stroom IS-aanhangers uit de andere Noord-Kaukasus republieken en Europa eveneens afneemt.³⁴ Waar er volgens Tsjetsjeense functionarissen tussen augustus en november 2015 nog honderd Tsjetsjenen naar het Midden Oosten trokken, waren dat er in heel 2016 volgens het Tsjetsjeense ministerie van Binnenlandse Zaken (*Ministerstvo Vnutrennikh Del / MVD*) nog maar negentien.³⁵ In 2017 was er volgens cijfers van de Tsjetsjeense autoriteiten echter opnieuw een stijging. In 2017 zijn er 66 personen gearresteerd in Tsjetsjenië omdat ze probeerden IS in het Midden-Oosten te vervoegen. Tegen 52 van hen werd een strafzaak geopend.³⁶

In de voorbije jaren werden er al meerdere personen strafrechtelijk veroordeeld omdat ze poogden naar het Midden-Oosten te trekken om er aan de zijde van islamisten te strijden. Zo schrijft Memorial dat er midden 2015 een twintigtal personen in tijdelijke hechtenis in Grozny zaten die ervan verdacht werden zich te willen aansluiten bij strijders in het Midden-Oosten.³⁷ Ondertussen werden sommigen van hen veroordeeld. In april 2015 startte men in Tsjetsjenië een strafrechtelijk vooronderzoek naar twee 17-jarige jongens die verdacht werden van het nemen van voorbereidingen om naar Syrië te trekken.³⁸ In februari 2017 werd er volgens het onafhankelijke OC Media in Tsjetsjenië een groep jonge mannen gearresteerd die van plan zouden zijn naar Syrië te trekken om er IS te vervoegen. De mannen hebben dit bekend en er wacht hen een proces.³⁹ Op 24 mei 2017 werd bijvoorbeeld een Tsjetsjeense vrouw, Khava Umieva, veroordeeld tot vijf jaar voorwaardelijk voor een poging om IS in Syrië te vervoegen. Op 25 mei 2017 werden drie inwoners van Tsjetsjenië door de rechtbank van Achkhoy-Martan veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf voor een poging om IS in het Midden-Oosten te vervoegen.⁴⁰

Sergey Smirnov, adjunct-hoofd van de federale FSB, verklaarde in september 2013 dat er naar schatting 300 à 400 Kaukasische rebellen in Syrië vechten.⁴¹ Volgens Caucasian Knot verklaarden de Russische autoriteiten dat er in september 2013 al 1.700 Tsjetsjenen deelnamen aan de strijd in Syrië en dat ze een eigen eenheid hadden in Aleppo, Jaish al-Muhajireen wal-Ansar, genaamd.⁴² OSW schrijft op haar beurt in augustus 2015 dat er een 1000-tal Tsjetsjenen in Syrië strijden, waaronder ook Tsjetsjenen uit Europa die echter ook Russisch staatsburger blijven.⁴³ Ramzan Kadyrov verklaarde in november 2015 dat er 484 inwoners van Tsjetsjenië aan de zijde van IS strijden in het Midden-Oosten, waarvan er een 200-tal gedood zijn.⁴⁴ ICG schrijft in 2016 dat verschillende onafhankelijke waarnemers deze cijfers in vraag stellen en er van uit gaan dat het werkelijke aantal veel hoger ligt. Volgens ICG hebben Tsjetsjeense functionarissen informeel toegegeven dat het aantal Tsjetsjenen in het Midden-Oosten hoger ligt.⁴⁵ In januari 2017 zitten er volgens de Tsjetsjeense autoriteiten een 600-tal Tsjetsjeense strijders in het Midden-Oosten waarvan er 340 internationaal geseind staan. In mei 2017 schat het Tsjetsjeense MVD hun aantal op minstens 500.⁴⁶ Eind 2017 schat de Tsjetsjeense procuratuur dat er 786 Tsjetsjenen in het Midden-

³³ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#) p. 21

³⁴ Kavkaz Reali, 26/01/2017, [url](#)

³⁵ International Crisis Group, 16/03/2016, [url](#), p. 4-5; Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#)

³⁶ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

³⁷ Memorial, 07/06/2016, [url](#), p. 14

³⁸ Caucasian Knot, 05/04/2015, [url](#)

³⁹ OC Media, 01/02/2017, [url](#); Caucasian Knot, 24/05/2017, [url](#); Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁴⁰ Caucasian Knot, 24/05/2017, [url](#); Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁴¹ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 8

⁴² Caucasian Knot, 28/11/2014, [url](#)

⁴³ OSW, 21/09/2015, [url](#), p. 38

⁴⁴ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, [url](#), p. 22-23

⁴⁵ ICG, 16/03/2016, [url](#), p. 4

⁴⁶ Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#) ; OC Media, 08/05/2017, [url](#)

Oosten zitten. 746 van hen staan geseind, waarvan 607 internationaal.⁴⁷ Ook ICG schat in maart 2018 dat er nog zo'n 700 Tsjetsjenen in het Midden-Oosten zitten.⁴⁸

Caucasian Knot en Jamestown Foundation merken eind 2014 en begin 2015 op dat er in Tsjetsjenië gevallen zijn waarbij personen na deelname aan de strijd in Syrië bij hun terugkeer naar Tsjetsjenië aangeklaagd worden voor hun deelname aan de gevechten in Syrië. In 2013 paste Rusland artikel 208 van de strafwet aan om deelname aan gewapende formaties in het buitenland die in strijd zijn met de belangen van de Russische Federatie strafbaar te maken. Een tweede wetswijziging in 2014 verhoogde de mogelijke gevangenisstraf hiervoor tot tien jaar.⁴⁹ Ramzan Kadyrov verklaarde in november 2015 dat er al 50 Tsjetsjeense terugkeerders zijn; zonder in te gaan op hun situatie na hun terugkeer.⁵⁰ Memorial citeert het Federale Antiterroristisch Comité dat stelt dat er in heel de Russische Federatie tegen februari 2016 al 832 van dergelijke terugkeerders ter verantwoording geroepen werden en er al meer dan 80 effectief veroordeeld werden.⁵¹ Op 2 oktober 2014 werd Rustam Kerimov als eerste veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaar voor zijn deelname aan de gevechten in Syrië. Een andere terugkeerder, Said Mazhaev, werd op 10 november 2014 door een rechtbank in Grozny veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf vanwege zijn activiteiten in Syrië.⁵² In januari 2017 verklaart de Tsjetsjeense MVD dat er een 300-tal strafzaken geopend zijn over betrokkenheid van Tsjetsjenen bij gevechten in het Midden-Oosten.⁵³ Ook in 2018 vinden er nog dergelijke strafzaken plaats.⁵⁴

Daarnaast vermeldt ICG dat Heda Saratova, een Kadyrov getrouwe mensenrechtenactiviste, zich inzet voor de re-integratie van Tsjetsjeense IS-aanhangers die terugkeren. Minstens één persoon, Said Mazhaev, keerde in 2014 terug naar Tsjetsjenië en werd succesvol door Saratova begeleidt. De man doet nu ontradingscampagnes die jongeren moeten aanzetten om IS niet te vervoegen. Sommige andere mensenrechtenactivisten zijn sceptisch over deze actie van Saratova en vrezen dat het een PR-stunt is van het regime.⁵⁵

Midden 2017 begon Ramzan Kadyrov met het actief opsporen en terugbrengen van vrouwen en kinderen van IS-strijders in het Midden-Oosten die het Russisch staatsburgerschap bezitten. In oktober 2017 kwamen de eerste vrouwen en kinderen aan in Grozny en tegen eind 2017 liep hun aantal op tot 93 personen. Een groot aantal zijn etnische Tsjetsjenen, maar ook vrouwen en kinderen van andere etnische groepen worden door Kadyrov teruggehaald uit het Midden-Oosten. Deze operatie loopt in samenwerking met Russische militairen in de regio. Tot heden worden de vrouwen volgens Memorial correct behandeld bij hun terugkeer. De nieuwswebsite Eto Kavkaz vermeldt in december 2017 dat er in Tsjetsjenië tot dan geen strafrechtelijke veroordelingen zijn van teruggekeerde vrouwen. Ze ontvangen een paspoort en worden naar hun familie gebracht. Ze moeten wel een document ondertekenen waarin ze verklaren bereid te zijn strafrechtelijke gevolgen te zullen dragen van eventuele misdaden die ze in het Midden-Oosten begingen.⁵⁶

Het is onmogelijk om betrouwbare cijfers te geven van het aantal rebellen in Tsjetsjenië. De federale Russische autoriteiten leggen tegenstrijdige verklaringen af over het aantal rebellen en over het

⁴⁷ Caucasian Knot, 13/05/2018, [url](#)

⁴⁸ International Crisis Group, 26/03/2018, [url](#)

⁴⁹ Jamestown Foundation, 24/10/2014, [url](#); Caucasian Knot, 02/01/2015, [url](#); ICG, 16/03/2016, [url](#), p. 5

⁵⁰ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, [url](#), p. 23

⁵¹ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 10

⁵² Jamestown Foundation, 24/10/2014, [url](#); Caucasian Knot, 02/01/2015, [url](#)

⁵³ Caucasian Knot, 26/01/2017, [url](#)

⁵⁴ Caucasian Knot, 13/05/2018, [url](#)

⁵⁵ International Crisis Group, 26/03/2018, [url](#)

⁵⁶ Memorial Human Rights Center, 23/02/2018, [url](#) pp. 9-12; Eto Kavkaz, 21/12/2017, [url](#); International Crisis Group, 26/03/2018, [url](#)

aantal rebellen dat ze gedood of gearresteerd hebben.⁵⁷ In 2014 verklaarde OSW nogmaals dat het niet mogelijk is om een exact aantal te geven van het aantal rebellen in de Noordelijke Kaukasus. Zich baserend op cijfermateriaal van experts en de overheid schat OSW dat er tussen een kleine duizend en enkele duizenden rebellen actief zijn in gans de Noordelijke Kaukasus.⁵⁸ Begin 2016 verklaarde Memorial dat in de loop van 2015 de rebellenbeweging in de Noordelijke Kaukasus zo goed als uitgeschakeld is. Het aantal rebellen in Tsjetsjenië zal zeer laag zijn, maar duidelijke cijfers zijn niet beschikbaar.⁵⁹ In 2018 schrijft Memorial dat er in de Noordelijke Kaukasus nog steeds sprake is van een laag intensiviteitsconflict. Nog steeds worden er veronderstelde rebellen over de grenzen van de Noord-Kaukasus republieken gedood. Of deze veronderstelde rebellen werkelijk actief waren in het verzet of dat ze zo door de ordediensten voorgesteld worden kan Memorial niet altijd beoordelen. Er vallen echter nog steeds slachtoffers wat Memorial doet besluiten dat de gewapende tegenstelling tussen de ordediensten en de rebellen nog steeds een algemene "systeemfactor" is in de Noordelijke Kaukasus.⁶⁰

De Tsjetsjeense MVD schrijft dat er in 2018 acht zogenaamde slapende cellen van IS ontmanteld zijn in Tsjetsjenië, waar 89 personen bij betrokken waren. De MVD verduidelijkt niet waar deze personen van beschuldigd worden.⁶¹

Wat betreft het aantal rekruten voor de Kaukasische rebellenbeweging verklaren Memorial en OSW dat hun aantal sinds 2014 sterk verminderde. Deze potentiële strijders en ook sommige actieve rebellen trekken in plaats daarvan naar het Midden-Oosten, voornamelijk Syrië.⁶² Volgens Caucasian Knot is er in 2016 een verjonging waar te nemen bij de leden van de rebellenbeweging. Bij de gesneuvelde rebellen was het aantal personen jonger dan 35 jaar drie keer zo hoog als in 2015.⁶³ Het Tsjetsjeense MVD verklaarde dat er in 2017 85 personen gearresteerd werden op verdenking van betrokkenheid bij illegale gewapende groepen.⁶⁴ Memorial merkt in 2018 op dat er de laatste tijd een verschuiving waar te nemen is naar arrestaties in plaats van liquidaties van veronderstelde rebellen in speciale operaties.⁶⁵

2.2. Ordediensten

Het proces van "Tsjetsjenisering" van het conflict kan als voltooid beschouwd worden en de Tsjetsjeense ordediensten hebben nu allemaal een officieel statuut binnen het wettelijk federaal kader, maar volgens OSW, professor Marlène Laruelle, co-directrice van het onderzoeksinstituut Ponars, en de activist Il'ya Yasin zijn ze in de praktijk allen ondergeschikt en loyaal aan Ramzan Kadyrov.⁶⁶ Zo kunnen sommige elite-eenheden nog steeds gezien worden als eenheden die zeer dicht bij Kadyrov staan en zijn vaak samengesteld uit vroegere leden van de zogenaamde "kadyrovtsy". Volgens ICG, geciteerd in een rapport van de Deense asielinstanties van 2015, staan vooral de OMON (*Otryad Mobilnyy Osobogo Naznacheniya*), de PPSM-2 (Patrouille-post dienst nr. 2 van de politie) en het Olieregiment (*Neftyanoy polk*) dicht bij Kadyrov.⁶⁷ Daarnaast zijn er ook de

⁵⁷ Caucasian Knot, 11/04/2012, [url](#); Jamestown Foundation, 26/10/2012, [url](#); Russia-Eurasia Terror Watch, 02/01/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center, 15/05/2013

⁵⁸ OSW, 01/2014, [url](#) pp. 18-19

⁵⁹ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#)

⁶⁰ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#) pp. 25 & 27

⁶¹ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#) pp. 24-25

⁶² OSW, 14/11/2014, [url](#) p. 15, 21-22; Memorial Human Rights Center, 30/09/2015, [url](#), p. 5-8

⁶³ Caucasian Knot, 25/05/2017, [url](#)

⁶⁴ OC Media, 27/04/2017, [url](#)

⁶⁵ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

⁶⁶ OSW, 25/08/2015, [url](#), p. 20; Yashin I., 02/2016, [url](#); IFRI, 03/2017, [url](#) p. 15-16

⁶⁷ Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 12

bataljons *Yug* (Zuid) en *Sever* (Noord) die officieel onder de 46ste brigade van de federale MVD vallen, maar in de praktijk rechtstreeks door Ramzan Kadyrov geleid worden.⁶⁸

Jamestown Foundation bericht in maart 2015 dat Kadyrov een nieuwe speciale eenheid gecreëerd heeft: de Snelle Reactie Speciale Groep, die deel uitmaakt van de speciale eenheid *Terek*, die formeel onder het Russische ministerie van Binnenlandse Zaken valt. In de praktijk is deze eenheid volgens Jamestown Foundation echter volledig autonoom en loyaal aan Ramzan Kadyrov.⁶⁹

In 2016 decreeteerde president Putin de oprichting van een Nieuwe Nationale Garde van de Russische Federatie (*Rosgvardiya*) die rechtstreeks onder het bevel valt van de Russische president en samengesteld wordt uit regionale MVD eenheden. Vanaf januari 2017 start men in Tsjetsjenië eveneens met het overbrengen van verschillende MVD-eenheden naar de structuur van de Nationale Garde. Sharip Delimkhanov, een neef van Ramzan Kadyrov, leidt de Tsjetsjeense afdeling van de *Rosgvardiya*. Zijn adjunct is Daniil Martynov, die tegelijkertijd ook veiligheidsadviseur van Kadyrov is. In 2017 stappen 5.300 Tsjetsjeense MVD-manscapen over naar de *Rosgvardiya*. Het betreft de volgende eenheden: de MVD bataljons *Yug* en *Sever*, de OMON, het Departement voor Speciale Bewaking (het vroegere Olier regiment), de SOBR-eenheid *Terek*, de luchtsteuneenheid en enkele kleinere eenheden. Volgens de ordediensten blijven de eenheden op hun actuele locatie gestationeerd.⁷⁰

In juli 2017 tekende president Putin decreet nr. 345 waarmee hij de structuur wijzigde van de eenheden die antiterrorisme acties in de Noordelijke Kaukasus uitvoeren. Het decreet bepaalt dat de bevelhebbers van de Nationale Garde de leiding hebben over al de eenheden die antiterroristische acties uitvoeren in de regio.⁷¹

De meeste eenheden die in de structuur van de *Rosgvardiya* in Tsjetsjenië terecht komen zijn eenheden die dicht bij Kadyrov staan. De overheidkritische nieuwssite *Kavkaz Reali* en de militaire analist Pavel Luzin schrijven dat hoewel deze eenheden nu formeel niet meer onder het bevel van Kadyrov staan ze in de praktijk in de eerste plaats trouw aan hem zullen blijven en Kadyrov ze *de facto* controleert. Dat de commandanten van deze eenheden vertrouwelingen van Kadyrov zijn lijkt dit volgens *Kavkaz Reali* te bevestigen.⁷² Ook professor Marlène Laruelle, co-directrice van het onderzoeksinstituut *Ponars*, schrijft in een IFRI rapport van 2017 dat de meeste analisten het er over eens zijn dat Kadyrov ondanks de hervormingen controle over zijn ordediensten zal bewaren.⁷³

In een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 verklaart de analist Mayrbek Vatchagaev dat er 27.000 politiemanscapen actief zijn in Tsjetsjenië. Bij dit getal worden de leden van de geheime diensten niet meegerekend. In hetzelfde rapport vermeldt ICG dat de verschillende politiediensten in Tsjetsjenië ongeveer 30.000 man sterk zijn. De politiediensten voeren het gros van de antiterroristische operaties uit. Daarnaast is er ook nog een Tsjetsjeense FSB-afdeling, die zeer beperkt deelneemt aan antiterroristische operaties.⁷⁴

De oppositie activist Il'ya Yasin en professor Marlène Laruelle schrijven in rapporten over Tsjetsjenië van 2016 en 2017 dat de ordediensten waarover Kadyrov beschikt ongeveer 30.000 man sterk zijn.⁷⁵

---

⁶⁸ OSW, 01/2014 [url](#), p. 36

⁶⁹ Jamestown Foundation, 27/03/2015, [url](#)

⁷⁰ *Caucasian Knot*, 05/01/2017, [url](#); *Kavkaz Reali*, 05/01/2017, [url](#); *Begemot*, 21/08/2017, [url](#); *Kavkaz Reali*, 03/02/2017, [url](#); *Novaya Gazeta*, 09/04/2016, [url](#)

⁷¹ Australian Strategic Policy Institute, 27/03/2018, [url](#)

⁷² *Kavkaz Reali*, 05/01/2017, [url](#); *Intersection*, 21/07/2017, [url](#)

⁷³ IFRI, 03/2017, [url](#) p. 15-16

⁷⁴ Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 26 & 32

⁷⁵ IFRI, 03/2017, [url](#) p. 15-16; Yashin I., 02/2016, [url](#)

In 2015 merkt Ekaterina Sokiryanskaya van ICG op dat volgens haar een groot deel van de MVD manschappen in Tsjetsjenië gewone politiemannen zijn die hun werk willen doen, maar dat een groep van mogelijk 2000 à 3000 manschappen en commandanten de toon zetten en de ganse structuur controleren.⁷⁶

Het Nederlandse Ambtsbericht van 2014, het rapport van de Deense asielinstanties van 2015 en het US Department of State rapport van 2018 schrijven dat de ordediensten die dicht bij Kadyrov staan in een klimaat van wetteloosheid opereren.⁷⁷ ICG schrijft in 2015 dat volgens mensenrechtenactivisten in Tsjetsjenië de ordediensten er niet volgens de Russische wetgeving werken, maar in de eerste plaats de orders van Ramzan Kadyrov opvolgen.⁷⁸ Kadyrov speelt ook persoonlijk een rol in de antiterroristische operaties. Zo heeft hij meermaals per maand vergaderingen met de hoofden van de ordediensten waarbij hij zelf bevelen geeft.⁷⁹

Een groot aantal bronnen meldt dat de veiligheids- en ordediensten voor een groot deel zijn samengesteld uit voormalige strijders die ofwel vrijwillig de (officiële) amnestieprocedures doorlopen hebben of die gedwongen zijn om van kamp te veranderen. Volgens Ekaterina Sokiryanskaya van ICG kunnen voormalige strijders privileges krijgen als ze zich aansluiten bij de veiligheids- of ordediensten. Er wordt van hen verwacht dat ze dankzij hun uitgebreide netwerk binnen het strijderskamp en hun kennis ervan, veel informatie aanleveren die naar arrestaties kan leiden.⁸⁰

Federale ordetroepen nemen volgens informatie uit het Nederlandse Ambtsbericht, van Landinfo en van International Crisis Group, nog zelden deel aan acties in Tsjetsjenië. President Putin verklaarde in oktober 2012 dat de rol van federale legereenheden in de strijd tegen Tsjetsjeense rebellen zich beperkt tot een coördinerende rol. Er vinden soms gemeenschappelijke operaties plaats waaraan zowel lokale als federale manschappen deelnemen, en federale legereenheden nemen enkel het voortouw als er een federaal KTO wordt uitgeroepen.⁸¹ Er zijn volgens een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 nog federale militaire basissen in Khankala, even buiten Grozny, en Borzoi aan de Georgische grens.⁸² Daarnaast zijn er in Tsjetsjenië ook nog federale MVD-eenheden gevestigd, maar in 2011 en 2012 is een deel van deze eenheden overgeplaatst naar Dagestan. Er zijn geen eenduidige cijfers over het precieze aantal gedetacheerde MVD-eenheden in Tsjetsjenië.⁸³

⁷⁶ RFE/RL, 01/07/2015, [url](#); IFRI, 03/2017, [url](#) p. 15-16

⁷⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, 06/08/2014, [url](#), p. 62; Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#), p. 12; US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

⁷⁸ Memorial Human Rights Center, 15/01/2015 [url](#), p. 15-17, p. 26

⁷⁹ Memorial Human Rights Center, 16/05/2006, [url](#); Memorial Human Rights Center, 09/11/2009 [url](#); Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); ICG, 19/10/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center 10/2012, [url](#); ICG, 06/09/2013, [url](#), p. 30

⁸⁰ Memorial Human Rights Center, 16/05/2006, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2011, [url](#); Memorial Human Rights Center 10/2012, [url](#); OSW, 01/2014 [url](#), p. 17; ICG, 30/06/2015, [url](#), p. 29

⁸¹ Landinfo, 17/10/2012, [url](#); Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 17/01/2012, [url](#); ICG 19/10/2012, [url](#)

⁸² Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 32

⁸³ Yuga.ru, 18/06/2013, [url](#)

3. Typologie van het geweld

3.1. Aard van het geweld

3.1.1. Strijd ordediensten - rebellen

Uit een analyse van de berichtgeving over gewelddadige incidenten in Tsjetsjenië (zie onder andere de onafhankelijke nieuwswebsite www.kavkaz-uzel.ru), blijkt dat confrontaties tussen al dan niet vermoedelijke leden van rebellengroepen en veiligheidsdiensten (federaal leger, politie, andere veiligheidsdiensten) zich het vaakst voordoen onder de vorm van een aanval of beschieting door strijders, een arrestatie die uitloopt op een schietpartij, of een (gewelddadige) poging tot arrestatie.

De voorbije jaren is deze vorm van geweld volgens verschillende bronnen afgenomen in aantal en in omvang. Zo schrijft OSW in november 2014 dat de militaire en terroristische acties van de rebellen steeds minder frequent en minder efficiënt worden.⁸⁴ ICG verklaart in een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 dat er geen grootschalige gevechten meer plaatsvinden tussen de rebellen en de Tsjetsjeense of federale troepen.⁸⁵ In een artikel van Caucasian Knot van januari 2015 vermelden verschillende experts zoals Aleksandr Cherkasov van Memorial, Varvara Pakhomenko van ICG en Denis Sokolov, econoom en Kaukasus expert, dat de slagkracht van de rebellen in de Noordelijke Kaukasus verminderde.⁸⁶ In december 2015 schrijft Memorial dat deze slagkracht zowat volledig vernietigd is⁸⁷ en in maart 2016 stelt deze organisatie dat voor de Noordelijke Kaukasus in zijn geheel de afname van rebellenactiviteit die zich sinds 2013 aftekent, zich doorzette in 2015.⁸⁸ Zoals in 2.1 vermeld is er volgens Memorial in 2017-2018 nog steeds sprake van een laag intensiviteitsconflict in de Noordelijke Kaukasus. Er kan volgens Memorial nog niet gesteld worden dat er in de regio een overgang plaatsvond van dit laag intensiviteitsconflict naar routine politiewerk.⁸⁹

Memorial schrijft in 2017 dat de rebellenbeweging in Tsjetsjenië, die nu zowat volledig onder IS-vlag opereert, gedesorganiseerd is en geen leiding meer heeft. Ze zijn op het moment niet in staat tot georganiseerde, grote acties. Volgens Memorial is de werking van de rebellen in de Noordelijke Kaukasus voor een deel verschoven van rebelleneenheden die permanent actief zijn naar wat ze benoemt als slapende cellen. Dit zijn geïsoleerde groepen van personen die geen contact hebben met gelijkaardige cellen elders in de regio. Ze hebben via sociale media contact met één of meerdere personen (veelal in het buitenland) die hen aanzetten tot het plegen van terroristische acties. Totdat ze deze terroristische operatie uitvoeren leiden ze een normaal leven en onthouden ze zich van gewelddadige acties.⁹⁰ Ook de Tsjetsjeense viceminister van de MVD, Aпти Alaudinov, verklaarde in januari 2017 dat ze bij de activiteiten door de rebellen een verschuiving waarnemen naar acties die slapende cellen van terroristen uitvoeren.⁹¹ Caucasian Knot geeft eveneens aan dat de acties van de rebellen in Tsjetsjenië in 2016 beperkt blijven, maar volgens deze organisatie zijn de rebellen wel efficiënt bij de operaties die ze uitvoeren. Caucasian Knot neemt deze efficiëntie

⁸⁴ OSW, 14/11/2014, [url](#) p. 21

⁸⁵ Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 9

⁸⁶ Caucasian Knot, 07/01/2015, [url](#)

⁸⁷ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, [url](#), 13-15

⁸⁸ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 1

⁸⁹ Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#) pp. 25 & 27

⁹⁰ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 2, 15-17

⁹¹ Kavkaz Reali, 26/01/2017, [url](#)

waar in het feit dat er een toename is in het aantal leden van de ordediensten die bij operaties uitgeschakeld worden ten opzichte van het aantal rebellen.⁹²

Volgens Caucasian Knot vonden er in de periode januari 2016 – 21 mei 2018 in Tsjetsjenië zes acties plaats waarvan het duidelijk is dat ze door IS-aanhangers uitgevoerd werden.⁹³

Op 17-18 december 2016 vonden er in Grozny enkele aanvallen tegen de ordediensten plaats. Hierbij werden bij afzonderlijke incidenten vier agenten en zeven rebellen gedood. Vier rebellen werden gearresteerd. Volgens de Tsjetsjeense ordediensten waren deze aanslagen uitgevoerd door een slapende cel van IS-aanhangers. Een zekere Said-Ibragim Ismailov leidde deze aanvallen op het terrein en hij werd op zijn beurt via sociale media aangestuurd door een zekere Al'-Bari.⁹⁴

Op 11 januari 2017 vond er in het dorp Coci-Yurt een vuurgevecht plaats tussen de ordediensten en enkele aanhangers van IS. Vier vermoedelijke IS-leden werden hierbij gedood en 21 personen werden gearresteerd. In de daaropvolgende dagen werden in totaal een zestigtal verdachten gearresteerd.⁹⁵

Op 30 januari 2017 voerden enkele IS-aanhangers een aanval uit op de politie in Shali. Bij de gevechten kwamen twee agenten en minstens drie rebellen om het leven.⁹⁶

Op 24 maart 2017 voerden enkele veronderstelde IS-aanhangers een aanval uit op een basis van de Nationale Garde in de *rayon*⁹⁷ Naurskiy. Bij de aanval werden zes rebellen en zes dienstplichtigen gedood.⁹⁸

Op 20 maart 2018 viel een man in de *rayon* Staropromyslovskiy, in Grozny een politieagent aan, maar werd hierbij zelf gedood. IS eiste later deze aanslag op.⁹⁹

Op 19 mei 2018 voerden leden van IS een aanval uit op de Aartsengel Mikhael kerk in Grozny. Hierbij werden twee politiemannen, vier rebellen en een parochiaan gedood. Daarnaast raakten twee agenten en een parochiaan gewond. De aanval werd uitgevoerd door drie Tsjetsjenen en een Ingoesj.¹⁰⁰

In een overzicht van geweldsincidenten in 2016 vermeldt Caucasian Knot nog een drietal andere incidenten waarbij veronderstelde rebellen strijd voeren met de ordediensten, zonder dat er een expliciete link is met IS. Op 9 mei 2016 vielen twee personen een controlepost in Grozny aan. Op 9 oktober 2016 was er een vuurgevecht in de *rayon* Gudermes waarbij acht vermoedelijke rebellen gedood werden en op 23 oktober 2016 viel een inwoner van de *rayon* Gudermes in het dorp Dzhalka een politiemann aan met een mes en ging lopen met diens geweer. Hij werd vervolgens gedood bij een poging om hem te arresteren¹⁰¹ Voor 2017 vermeldt dit overzicht van Caucasian Knot twee van dergelijke incidenten: op 30 januari 2017 vond in Shali een aanval op politiemannen plaats. Bij het incident kwamen twee leden van de ordediensten en drie vermoedelijke rebellen om het leven. Op 19 november 2017 vielen twee rebellen de politiepost van Roshni-Chu, *rayon* Urus-Martan aan. Ze

⁹² Caucasian Knot, 06/04/2017, [url](#)

⁹³ Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#); Caucasian Knot, 06/04/2017, [url](#); Caucasian Knot, 21/05/2018, [url](#)

⁹⁴ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 18-19; Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#); Memorial Human Rights Center, 20/12/2016, [url](#)

⁹⁵ Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁹⁶ Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#)

⁹⁷ Administratieve regio

⁹⁸ Caucasian Knot, 13/06/2017, [url](#); Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#)

⁹⁹ Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#)

¹⁰⁰ Caucasian Knot, 21/05/2018, [url](#) ; Caucasian Knot, 20/05/2018, [url](#)

¹⁰¹ Caucasian Knot, 24/10/2016, [url](#); Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#)

werden beide gedood. Voor de periode 1 januari - 19 mei 2018 vermeldt het overzicht geen van dergelijke incidenten.¹⁰²

Het aantal zelfmoordaanslagen is de laatste jaren sterk afgenomen in Tsjetsjenië. In de geraadpleegde bronnen vond Cedoca geen informatie over een zelfmoordaanslag in 2017 en 2018 in de republiek.¹⁰³ De laatste zelfmoordaanslag vond plaats in mei 2016 in Grozny waarbij één agent gedood werd. In 2015 vonden er geen zelfmoordaanslagen plaats en in 2014 vond er volgens Memorial één zelfmoordaanslag plaats in Tsjetsjenië; in oktober 2014 in Grozny.¹⁰⁴

Volgens informatie van de mensenrechtenorganisatie Memorial uit 2007 wordt de gewone burgerbevolking die geen uitstaan heeft met de autoriteiten, in Tsjetsjenië in het algemeen niet gevisieerd bij aanslagen door strijders. Indien er burgerslachtoffers en/of gewonden vallen, dan is dit veelal toevallig bij een gewapend treffen tussen de strijders en de ordediensten.¹⁰⁵ Ook in het Nederlandse Ambtsbericht van januari 2012 wordt geschreven dat burgers meestal buiten schot blijven bij gewapende confrontaties.¹⁰⁶ In een rapport van de Deense asielinstanties van 2015 vermeldt de analist M. Vatchagaev dat de rebellen in Tsjetsjenië de burgerbevolking niet als doelwit hebben. Ze richten zich op specifieke groepen zoals politiemannen, moellahs en ambtenaren.¹⁰⁷ Een overzicht van het aantal burgerslachtoffers staat in hoofdstuk 5.2 Frequentie van het geweld. Er is voor de periode 2010 - mei 2018 in de geraadpleegde bronnen geen informatie teruggevonden over terroristische aanslagen in Tsjetsjenië die de burgerbevolking als doelwit hebben; met uitzondering van de aanslag op de Aartsengel Mikhael kerk in Grozny op 19 mei 2018.¹⁰⁸

3.1.2. Acties ordediensten

Verschillende bronnen waaronder Memorial en HRW vermelden dat de autoriteiten zich in hun strijd tegen de rebellie schuldig maken aan misbruiken, vaak gepaard gaande met geweld: onrechtmatige arrestaties, gefabriceerde rechtszaken, verdwijningen/ontvoeringen, foltering tijdens detentie, buitengerechtigde executies, collectieve vergeldingsacties zoals brandstichting in de huizen van familieleden van al dan niet vermeende strijders, opsluiting in geheime detentiecentra.¹⁰⁹ Memorial schrijft in 2016 dat er op basis van eigen cijfermateriaal opgemerkt kan worden dat de ordediensten in de periode 2012-2015 meer het accent leggen op de arrestatie van personen die verdacht worden van betrokkenheid bij de rebellen, dan op hun fysieke uitschakeling.¹¹⁰ Het mensenrechtenrapport van het US Department of State van 2018 schrijft dat de ordediensten voornamelijk gebruik maken van veiligheidsoperaties in hun strijd tegen de rebellen. Hierbij zijn er nog steeds meldingen over verdwijningen, illegale detenties, buitenrechtelijke executies en foltering.¹¹¹ In 2018 schrijft Memorial dat er een verschuiving waar te nemen is van het doden van al dan niet vermeende leden

¹⁰² Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#); Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#)

¹⁰³ ICG, 19/10/2012, [url](#)

¹⁰⁴ Memorial Human Rights Center 30/03/2015, [url](#) p. 17; On Kavkaz, 09/05/2016, [url](#)

¹⁰⁵ Memorial Human Rights Center, 03/06/2008, [url](#); Accord-UNHCR, 04/2008, [url](#)

¹⁰⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken, 17/01/2012, [url](#)

¹⁰⁷ Danish Immigration Service, 09/02/2015, [url](#) p. 26

¹⁰⁸ Caucasian Knot, 19/05/2018, [url](#); Caucasian Knot, 20/05/2018, [url](#)

¹⁰⁹ Memorial Human Rights Center, 18/01/2012, [url](#); ICG, 19/10/2012, [url](#); UK Foreign and Commonwealth Office, 10/04/2014, [url](#); Dosh (Duduev A.), 07/03/2014, [url](#), p. 18-21; ICG, 06/09/2013, [url](#), p. 32; HRW, 30/08/2016, [url](#) p. 10; PACE, 08/06/2016, [url](#); AI, 22/02/2017, [url](#); Memorial, 26/01/2017, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#); Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#); US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

¹¹⁰ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 3

¹¹¹ US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

van de rebellenbeweging naar arrestatie van deze personen. Memorial voegt er aan toe dat hierbij nog steeds sprake is van illegale arrestaties, foltering en verdwijningen.¹¹²

Meerdere bronnen stellen dat na de beslechting van de concurrentiestrijd tussen ordediensten onderling en ordediensten en het rechtsapparaat in het voordeel van Kadyrov-getrouwe diensten, het quasi onmogelijk is geworden om leden van de ordediensten te vervolgen.¹¹³ Zo schrijven ICG in 2015, PACE (Parliamentary Assembly Council of Europe) in 2016, Memorial in 2017 en het US Department of State in 2018 dat de Tsjetsjeense ordediensten opereren in een algemeen klimaat van straffeloosheid. Waarbij ICG, het US Department of State en de onafhankelijke krant *Novaya Gazeta* eraan toevoegen dat de federale toezichtsorganen machteloos staan in Tsjetsjenië.¹¹⁴ De Raad van Europa heeft in 2013 een rapport gepubliceerd van een werkbezoek van het Europees Comité ter Voorkoming van Foltering aan Tsjetsjenië in 2011. Het Comité stelde hierbij meerdere gevallen van fysieke en psychologische foltering van gedetineerden vast, waarvan sommigen op illegale detentieplaatsen vastgehouden werden. Volgens het Comité doet foltering zich vooral voor in zaken die verband houden met terrorisme en de rebellenbeweging. Verder stelt het Comité dat er duidelijke aanwijzingen zijn dat de autoriteiten niet de nodige stappen tot onderzoek en vervolging ondernemen wanneer ze gevallen van mogelijke foltering vaststellen.¹¹⁵ In een opvolgingsrapport van 2016 schrijft PACE dat de ordediensten zich nog steeds schuldig maken aan het gebruik van foltering.¹¹⁶ In november - december 2017 voerde een delegatie van het Comité ter Voorkoming van Foltering van de Raad van Europa een bezoek uit aan Tsjetsjenië om meldingen van illegale detentie en mishandeling door de ordediensten te onderzoeken. Tot heden is het rapport van dit werkbezoek nog niet gepubliceerd.¹¹⁷

Er gebeuren nog steeds ontvoeringen in Tsjetsjenië, waarbij sommige personen verdwijnen na de ontvoering. Memorial toont aan dat de omstandigheden van de ontvoeringen en verdwijningen in het overgrote deel van de gevallen wijzen op de betrokkenheid van de autoriteiten of van gewapende groepen die met de autoriteiten samenwerken.¹¹⁸ In een rapport van 2015 schrijft Memorial dat personen in Tsjetsjenië nog steeds het risico lopen om onterecht gearresteerd te worden. Veelal worden deze personen volgens Memorial in afzondering gehouden en gefolterd om een bekentenis af te dwingen. Indien ze een bekentenis afleggen worden deze personen uiteindelijk voor het gerecht gebracht en veroordeeld. Indien ze geen bekentenis afleggen lopen ze het risico gedood te worden in detentie en nadien spoorloos te verdwijnen of als een gedode rebel voorgesteld te worden door de ordediensten.¹¹⁹

Verschillende organisaties, waaronder Memorial, US Department of State en Jamestown Foundation vermelden sinds 2013 dat het aantal verdwijningen afneemt, maar tegelijk stellen ze dat het aantal aangiftes en getuigenissen sterk afneemt en het dus steeds moeilijker wordt om een juist beeld te krijgen van de omvang van het fenomeen. Memorial vermeldt in 2016 dat de gekende gevallen van verdwijningen slechts het topje van de ijsberg zijn en dat enkel een beperkt aantal bekend raakt in de media. De familieleden zijn volgens Memorial bang om verdwijningen aan te klagen en zijn er

¹¹² Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#) pp. 8 & 22

¹¹³ Memorial Human Rights Center, 18/10/2010, [url](#); PACE, 29/09/2009, [url](#); Saferworld, *North Caucasus: views from within*, 03/2012, [url](#); U.S. Department of State, 19/04/2013, [url](#); IDMC, 14/03/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center 10/2012, [url](#); ICG, 06/09/2013, [url](#), p. 30; PACE, 08/06/2016, [url](#)

¹¹⁴ ICG, 30/06/2015, [url](#), p. 28-31; US Department of State, 07/03/2017, [url](#); PACE, 08/06/2016, [url](#); Memorial, 26/01/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 10/07/2017, [url](#); Novaya Gazeta, 31/07/2017, [url](#); US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

¹¹⁵ Council of Europe, 24/01/2013, [url](#)

¹¹⁶ PACE, 08/06/2016, [url](#)

¹¹⁷ Council of Europe, 07/12/2017, [url](#)

¹¹⁸ Memorial Human Rights Center, 18/10/2010, [url](#); US Commission on International Religious Freedom, 04/2013, [url](#); US Department of State, 19/04/2013, [url](#); Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#)

¹¹⁹ Memorial Human Rights Center, 19/01/2015, [url](#), 5-6

vaak van overtuigd dat klacht indienen over een verdwijning nutteloos is. Daardoor is het moeilijker geworden om een correct beeld van de situatie te krijgen.¹²⁰ PACE vermeldt in een rapport van 2016 en het US Department of State in zijn mensenrechtenrapport van 2017 dat er zich nog steeds verdwijningen voordoen in Tsjetsjenië.¹²¹ In oktober 2017 schrijft Caucasian Knot dat er opnieuw een toename is van het aantal verdwijningen in Tsjetsjenië en dat de ordediensten het opnieuw "meer systematisch" toepassen. Aleksandr Cherkasov van Memorial verklaart dat wanneer familieleden zich officieus of officieel tot de autoriteiten wenden voor hulp om de slachtoffers terug te vinden, dit vaak een tegenovergesteld effect heeft. De familieleden zullen dan vaak gedwongen worden om zich publiek te verontschuldigen. Dit leidt er nog steeds toe dat familieleden niet snel aangifte zullen doen van verdwijningen, maar, in het geval ze die hebben, een beroep zullen doen op informele contacten. Ekaterina Sokiryanskaya van ICG verklaart in Caucasian Knot dat het quasi onmogelijk is om via het Onderzoekscomité of mensenrechtenorganisaties verdwenen familieleden te vinden of vrij te krijgen. Volgens Sokiryanskaya en het US Department of State bevestigen verschillende bronnen dat er in 2017 opnieuw een toename is van het aantal verdwijningen en illegale arrestaties in Tsjetsjenië. In de meeste gevallen zouden leden van de ordediensten hiervoor verantwoordelijk zijn.¹²²

In juni 2015 bericht Memorial dat er eind februari-begin maart 2015 een honderdtal personen gearresteerd werden na een aanslag op een dam in Chernorech'ë. De meesten werden na enkele dagen vrijgelaten, maar over het lot van vijf van hen is er niets geweten. Twee andere arrestanten, Suleyman Cakaev en Kana Afanaseev, overleden in detentie.¹²³ Eind 2015 verdwenen de broers Iskhak en Ismail Musliev. Iskhak verscheen op 2 november 2015 op de Tsjetsjeense televisie waarbij hij door Ramzan Kadyrov persoonlijk beschuldigd werd van het plannen van een aanslag tegen hem. Sindsdien is hij spoorloos.¹²⁴ Het US Department of State vermeldt voor 2015 een incident waarbij een persoon door Tsjetsjeense ordediensten opgepakt werd en acht dagen verdween, na zijn vrijlating verklaarde hij gefolterd te zijn door de ordediensten.¹²⁵ In 2016 schrijft Memorial dat er in de laatste drie maanden van 2015 in Tsjetsjenië verschillende personen door de ordediensten opgepakt werden, waarvan er enkelen spoorloos verdwenen. Zo werden er in oktober in Grozny acht personen gearresteerd, zes werden na een maand verdwijning vrijgelaten en twee zijn tot heden spoorloos. In december 2015 werden eveneens acht personen gearresteerd door wellicht de OMON. Zes werden na een halve maand vrijgelaten en twee blijven spoorloos. Op 19 december 2015 werd een medewerker van de universiteit in Grozny, Khizir Ezhiev, door de MVD gearresteerd en op 1 januari 2016 werd zijn lijk gevonden in een bos nabij Roshni-Chu.¹²⁶ In een overzicht van incidenten in Tsjetsjenië vermeldt Caucasian Knot vier gevallen in 2016 waarbij één of meerdere personen illegaal gearresteerd werden en/of verdwenen.¹²⁷ Caucasian Knot schrijft in oktober 2017 dat het weet heeft van minstens 43 verdwenen personen in 2017. In deze 43 gevallen traden de familieleden op een of andere manier in de openbaarheid over de verdwijning. Caucasian Knot voegt er aan toe dat het geen exhaustieve lijst is en dat het personen met de meest

¹²⁰ Memorial Human Rights Center, *Статистика похищений и убийств. Чечня (2011 год) [Statistieken van ontvoeringen en moorden, Tsjetsjenië (2011)]*, s.d., [url](#); Forum 18, 23/07/2012, [url](#); United States Commission on International Religious Freedom, 04/2013, [url](#); U.S. Department of State, 19/04/2013, [url](#); Jamestown Foundation, 24/07/2012, [url](#); Memorial, 07/06/2016, [url](#), p. 28-30

¹²¹ PACE, 08/06/2016, [url](#); US Department of State, 07/03/2017, [url](#)

¹²² Caucasian Knot, 27/10/2017, [url](#); US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

¹²³ Caucasian Knot, 24/03/2015, [url](#); Memorial Human Rights Center, 30/06/2015, [url](#), p. 7-8

¹²⁴ Memorial Human Rights Center, 29/12/2015, [url](#), p. 16-17

¹²⁵ US Department of State, 13/04/2016 [url](#), 21

¹²⁶ Dosh, 1 (57), *Мемориал в Чечне совершается похищения [Memorial, in Tsjetsjenië worden er ontvoeringen gepleegd]*, 2016

¹²⁷ Caucasian Knot, 24/03/2017, [url](#)

uiteenlopende profielen betreft.¹²⁸ Op 5 december 2017 bericht Caucasian Knot dat er in de nacht van 21 november 2017 zeven mannen illegaal gearresteerd en verdwenen zijn in Grozny.¹²⁹

Novaya Gazeta bericht in juli 2017 dat er in december 2016 en januari 2017 een 200-tal personen gearresteerd werden naar aanleiding van een aanslag in Grozny op 17 december 2016. De arrestaties vonden plaats in onder andere Grozny, Kurchaloy, Coci-yurt en Mayrtup. Tegen sommigen werd een strafzaak geopend, maar volgens *Novaya Gazeta* werden minstens 27 van deze personen en mogelijk zelfs 56, buitengerechtelijk geëxecuteerd door leden van de Tsjetsjeense ordediensten in de nacht van 25 op 26 januari 2017. *Novaya Gazeta* verkreeg documenten van de Tsjetsjeense MVD die deze executies zouden bevestigen. Volgens Memorial hebben de familieleden van deze 27 personen geen enkele informatie over hun situatie en verblijfplaats. Van één persoon, Ismail Bergaev, is geweten dat hij overleed in ziekenhuis nr. 9 in Grozny. Volgens de autoriteiten bezweek hij aan verwondingen die hij opliep tijdens een vuurgevecht met de ordediensten.¹³⁰ De woordvoerder van president Putin verklaarde dat ze op de hoogte waren van de berichten van de executies, maar dat de lokale ordediensten deze geruchten afdeden als leugens.¹³¹

Op 24 juli 2017 overhandigt Memorial dossiers over 13 mannen die in de periode december 2016 - februari 2017 in Tsjetsjenië verdwenen aan de Russische ombudsvrouw voor de mensenrechten, Moskal'kova. Van een van hen, Said-Ramzan Abdulkerimov, is geweten dat hij stierf in politiedetentie, maar van de anderen ontbreekt sindsdien elk spoor.¹³²

Eind juli 2017 schrijft *Novaya Gazeta* dat familieleden van de 27 vermoedelijk geëxecuteerde personen door de Tsjetsjeense ordediensten bedreigd werden na de publicatie van de namen door *Novaya Gazeta*. Ook werden de paspoorten van de 27 personen opgeëist en zijn volgens *Novaya Gazeta* de mobiele telefoons van enkele van hen naar Tsjetsjeense eenheden in Syrië gestuurd om zo te kunnen aantonen dat deze personen daar verblijven.¹³³

In september 2017 bezocht de Russische ombudsvrouw voor Mensenrechten, Moskal'kova, Tsjetsjenië naar aanleiding van de berichtgeving van *Novaya Gazeta*. Volgens Memorial werden de familieleden van de 27 personen door de Tsjetsjeense ordediensten bedreigd om geen contact op te nemen met Moskal'kova. De Tsjetsjeense autoriteiten gaven zelf enkele verklaringen voor de verdwijning van de 27 personen (zoals: natuurlijke dood, betrokken naar Syrië), maar die steunen volgens Memorial niet op feiten.¹³⁴

Familieleden van (vermoedelijke) rebellenstrijders worden door de autoriteiten verantwoordelijk gehouden voor de daden van hun verwanten.¹³⁵ De Tsjetsjeense autoriteiten hebben regelmatig waarschuwingen geuit aan de familieleden dat er represailles zouden volgen als ze hun zonen niet kunnen overhalen om de wapens neer te leggen. Dergelijke represailles doen zich voor onder de vorm van het platbranden van de huizen van familieleden, uitsluiting van de families uit hun leefgemeenschap, of vervolging van familieleden. Dit wordt bevestigd door meerdere bronnen, waaronder International Crisis Group, US Department of State, OSAR en mensenrechtenactivisten zoals Ekaterina Sokiryanskaya en Oleg Orlov.¹³⁶ In 2016 en 2017 vermeldt Memorial dat de praktijk

¹²⁸ Caucasian Knot, 27/10/2017, [url](#)

¹²⁹ Caucasian Knot, 05/12/2017, [url](#)

¹³⁰ Memorial Human Rights Center, 10/10/2017, [url](#), pp. 12-16; *Novaya Gazeta*, 10/07/2017, [url](#); *Novaya Gazeta*, 31/07/2017, [url](#)

¹³¹ OC Media, 11/07/2017, [url](#)

¹³² RFE/RL, 27/07/2017, [url](#)

¹³³ *Novaya Gazeta*, 31/07/2017, [url](#)

¹³⁴ Memorial Human Rights Center, 10/10/2017, [url](#), pp. 16-19; US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

¹³⁵ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 21-22;

¹³⁶ ICG, 19/10/2012, [url](#); ICG, 19/10/2012, [url](#); Jamestown Foundation, 15/03/2013, [url](#); US Department of State, 19/04/2013, [url](#); OSAR, 22/04/2013, [url](#); ICG, 30/06/2015, [url](#), p. 9-10; Caucasian Knot, 07/01/2017, [url](#); Sobesednik, 17/01/2017, [url](#); US Department of State, 20/04/2018, [url](#)

van het bestraffen van familieleden van rebellen via arrestaties, detentie, vernielen van woningen en het ontslaan van zijn werk voortduren. In januari 2017 stelt Memorial enkele gevallen vast waarbij niet enkel rechtstreekse familieleden, maar ook een meer wijde kring van mannelijke familieleden bestraffingen ondergaan.¹³⁷ In augustus 2017 worden bijvoorbeeld de familieleden van Magomed Taramov en Dzhamal Tazbiev fysiek mishandeld omdat ze publiekelijk protesteren tegen de detentie van de twee mannen wegens betrokkenheid bij de aanslag in Grozny in december 2016. De twee mannen verklaren bekentenissen te hebben afgelegd onder druk van foltering. Ook dorpsgenoten die een open brief voor hun vrijlating ondertekenen zouden door de ordediensten onder druk gezet zijn, waarna ze verklaarden "per ongeluk" de brief te hebben ondertekend. Uiteindelijk veroordeelde men de twee mannen tot vijf jaar gevangenis.¹³⁸

3.2. Frequentie van het geweld

Het is zo goed als onmogelijk om een volledig zicht te krijgen op de frequentie van gewelddaden in Tsjetsjenië. Enerzijds door de quasi afwezigheid van onafhankelijke media, anderzijds door de informatieoorlog die gevoerd wordt door de strijdende partijen.¹³⁹ In rapporten van 2014 vermeldt Memorial dat er vaak geen nadere details beschikbaar zijn over gevechten die in Tsjetsjenië plaatsvinden tussen rebellen en de autoriteiten. Informatie komt volgens Memorial slechts zeer gedoseerd de republiek uit en de Tsjetsjeense MVD publiceert beperkte operationele informatie over terroristische activiteiten.¹⁴⁰ In 2018 schrijft Caucasian Knot dat het niet steeds mogelijk is om verklaringen van de ordediensten te verifiëren en dat cijfermateriaal over geweld niet altijd volledig correct is.¹⁴¹

Volgens cijfers van de Russische Generale Procuratuur voerden er in 2017 158 personen een misdaad van terroristische aard uit in Tsjetsjenië.¹⁴² Memorial citeert Ramzan Kadyrov volgens wie er in 2016 122 incidenten van terroristische aard plaatsvonden.¹⁴³ In 2014 vonden er in Tsjetsjenië volgens cijfers van de federale MVD, geciteerd door Memorial 121 incidenten van terroristische aard plaats; in 2013 waren dat er 66.¹⁴⁴

De Tsjetsjeense procureur, Sharpuddi Abdul-Kadyrov, verklaarde op zijn beurt dat de ordediensten in 2016 221 strafzaken op basis van terrorisme openden. Deze zaken hadden betrekking op 259 personen.¹⁴⁵ In 2017 vonden er volgens de Tsjetsjeense MVD 160 dergelijke strafzaken plaats.¹⁴⁶

Caucasian Knot telde in 2017 vier ontploffingen in Tsjetsjenië tegenover drie ontploffingen in 2016, vier ontploffingen in 2015, drie in 2014, achttien in 2013 en acht in 2012.¹⁴⁷ Met ontploffingen worden alle doelbewuste ontploffingen door zowel zelfgemaakte als militaire springtuigen bedoeld, van militaire en industriële doelwitten, of objecten zoals pijpleidingen en spoorwegen. In dit aantal zijn ook de zelfmoordaanslagen opgenomen. In 2012 hebben twee personen zichzelf opgeblazen, dit

¹³⁷ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 21-22; Memorial Human Rights Center, 07/06/2016, [url](#)

¹³⁸ Caucasian Knot, 29/08/2017, [url](#); Caucasian Knot, 06/09/2017, [url](#); International Crisis Group, 26/03/2018, [url](#)

¹³⁹ RFE/RL, 20/02/2012, [url](#); Memorial Human Rights Center, 14/03/2012, [url](#); Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#)

¹⁴⁰ Memorial Human Rights Center, 17/01/2014 [url](#), 15; Memorial, 23/01/2014, [url](#), p. 18

¹⁴¹ Caucasian Knot, 14/03/2018, [url](#)

¹⁴² Sova Center, 31/01/2018 [url](#)

¹⁴³ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 3

¹⁴⁴ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 3; Memorial Human Rights Center, 30/03/2015, [url](#) p. 18

¹⁴⁵ Chechnya Segodnya, 28/03/2017, [url](#)

¹⁴⁶ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

¹⁴⁷ Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#); Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#); Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#); Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#); Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#); Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#)

gebeurde op 6 augustus 2012 in Grozny toen twee personen zich kort na elkaar opbliezen.¹⁴⁸ In 2013 vond er volgens Caucasian Knot één zelfmoordaanslag plaats in Tsjetsjenië. Dit was op 16 september 2013 in Sernovodsk, waarbij de zelfmoordactivist en drie politiemannen om het leven kwamen.¹⁴⁹ Memorial en Caucasian Knot vermelden dat er in 2014 één zelfmoordaanslag plaatsvond in Tsjetsjenië; dit was tijdens de stadsdag op 5 oktober 2014 in Grozny waarbij vijf agenten om het leven kwamen en er dertien gewond raakten.¹⁵⁰ In de geraadpleegde bronnen is geen informatie gevonden over een eventuele zelfmoordaanslag in Tsjetsjenië in 2015. OnKavkaz vermeldt dat er op 9 mei 2016 in Grozny een zelfmoordactivist zichzelf opblies, waarbij een agent om het leven kwam en er zes verwond werden. Een tweede aanwezige zelfmoordactivist werd ter plaatse door de ordediensten gedood.¹⁵¹ In de geraadpleegde bronnen vond Cedoca geen informatie over een zelfmoordaanslag in Tsjetsjenië in 2017 en de eerste helft van 2018.

In 2017 stelde Caucasian Knot acht incidenten vast waarbij geschoten werd, tegenover zes in 2016, drie in 2015 en tien in 2014.¹⁵²

Onderstaande tabel geeft de cijfers weer die Memorial en Caucasian Knot verzamelden over het aantal slachtoffers bij de ordediensten in de strijd tegen de rebellen in de laatste jaren:

Jaar	Cijfers Memorial		Cijfers Caucasian Knot	
	Gedode ordediensten	Gewonde ordediensten	Gedode ordediensten	Gewonde ordediensten
2018 ¹⁵³ (1 januari – 1 juni)	-	-	4	-
2017 ¹⁵⁴	12	12	13	14
2016 ¹⁵⁵	5	10	5	5
2015 ¹⁵⁶	2	15	2	15
2014 ¹⁵⁷	24	56	26	64
2013 ¹⁵⁸	19	64	18	58

Het Tsjetsjeense MVD schrijft dat erin 2017 14 leden van de ordediensten gedood werden.¹⁵⁹

Onderstaande tabel geeft het aantal vermoedelijke rebellen weer die volgens cijfers van Caucasian Knot de laatste jaren gedood werden. Caucasian Knot merkt bij deze cijfers op dat niet alle door hen opgesomde slachtoffers officieel bevestigd werden, maar deels afkomstig zijn van eigen informatie.¹⁶⁰

¹⁴⁸ Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#)

¹⁴⁹ Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

¹⁵⁰ Memorial Human Rights Center 30/03/2015, [url](#) p. 17; Newsru, 18/10/2014, [url](#)

¹⁵¹ On Kavkaz, 09/05/2016, [url](#)

¹⁵² Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#); Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#); Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#)

¹⁵³ Caucasian Knot, 01/06/2018, [url](#)

¹⁵⁴ Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#); Memorial Human Rights Center, 12/04/2018, [url](#)

¹⁵⁵ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 4; Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

¹⁵⁶ Memorial Human Rights Center, 31/03/2016, [url](#), p. 4; Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

¹⁵⁷ Memorial Human Rights Center 30/03/2015, [url](#) p. 19; Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

¹⁵⁸ Memorial Human Rights Center, 17/04/2014 [url](#), p. 5; Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

¹⁵⁹ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

¹⁶⁰ Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#); Caucasian Knot, 08/01/2012, [url](#); Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

	2018 ¹⁶¹ (1 januari – 1 juni)	2017 ¹⁶²	2016 ¹⁶³	2015 ¹⁶⁴	2014 ¹⁶⁵	2013 ¹⁶⁶
Aantal gedode vermoedelijke rebellen	10	20	20	10	24	20

Het Tsjetsjeense MVD verklaarde dat er in 2017 18 vermoedelijke rebellen gedood werden, waarvan twee rebellenleiders. Daarnaast werden er 85 rebellen en handlangers ervan gearresteerd.¹⁶⁷ Ramzan Kadyrov verklaart in januari 2017 dat er in 2016 in Tsjetsjenië 17 rebellen gedood werden en 19 gearresteerd werden.¹⁶⁸ De Tsjetsjeense minister van Binnenlandse Zaken, Ruslan Alkhanov, verklaarde in januari 2016 dat er in 2015 19 rebellen gedood werden in Tsjetsjenië, waarvan één rebellenleider. Daarnaast werden er 69 vermoedelijke rebellen gearresteerd.¹⁶⁹

Wat betreft burgerslachtoffers werden er volgens cijfers van Caucasian Knot in Tsjetsjenië in de periode 1 januari – 1 juni 2018 twee burgers gedood. In 2017 werden er 26 burgers gedood en raakten er twee gewond.¹⁷⁰ In 2016 meldt dezelfde bron dat er één burger gedood werd en er twee gewond raakten.¹⁷¹ In 2015 vielen er volgens dezelfde bron twee dodelijke burgerslachtoffers.¹⁷² In 2014 telde Caucasian Knot eveneens twee dodelijke burgerslachtoffers bij het geweld.¹⁷³ In 2013 was er volgens deze bron één dodelijk burgerslachtoffer en waren er vier gewonden.¹⁷⁴ In 2012 viel er volgens Caucasian Knot één dode en zeven gewonden.¹⁷⁵

¹⁶¹ Caucasian Knot, 01/06/2018, [url](#)

¹⁶² Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#)

¹⁶³ Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

¹⁶⁴ Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

¹⁶⁵ Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

¹⁶⁶ Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

¹⁶⁷ MVD Tsjetsjenië, s.d., [url](#)

¹⁶⁸ Memorial Human Rights Center, 07/04/2017, [url](#) p. 3

¹⁶⁹ MVD Tsjetsjenië, 21/01/2016, [url](#)

¹⁷⁰ Caucasian Knot, 15/01/2018, [url](#); Caucasian Knot, 01/06/2018, [url](#)

¹⁷¹ Caucasian Knot, 01/02/2017, [url](#)

¹⁷² Caucasian Knot, 04/02/2016, [url](#)

¹⁷³ Caucasian Knot, 30/01/2015, [url](#)

¹⁷⁴ Caucasian Knot, 28/01/2014, [url](#)

¹⁷⁵ Caucasian Knot, 16/01/2013, [url](#)

Samenvatting

Alle bronnen geven aan dat er sinds 2009 in Tsjetsjenië geen sprake meer is van wijdverbreide en zwaarwegende mensenrechtenschendingen of schendingen van het humanitaire volkenrecht. Er is echter nog geweld aanwezig in Tsjetsjenië, maar dat is beperkter in omvang en meer gericht. Zo maken alle bronnen gewag van mensenrechtenschendingen die gepleegd worden door het regime van Ramzan Kadyrov en aanslagen die gepleegd worden door de rebellen. Het geweld van de autoriteiten is in de eerste plaats gericht tegen leden van de rebellenbeweging en hun verwanten, maar blijft niet beperkt tot deze groep. De rebellen voeren voornamelijk gewelddadige acties uit tegen leden van de ordediensten.

De sterke controle die het regime op de maatschappij zorgt er volgens bronnen voor dat er slechts een beperkte hoeveelheid informatie over eventuele mensenrechtenschendingen en de algemene situatie in de republiek naar buiten komt.

De rebelleneenheden van *Imarat Kavkaz* zijn volgens de bronnen in de loop van 2015 zo goed als volledig buiten spel gezet. Dit werd enerzijds veroorzaakt door acties van de ordediensten en anderzijds door de opkomst van IS in de Noordelijke Kaukasus. Een aantal potentiële rekruten voor de rebellenbeweging in Tsjetsjenië trekken naar het Midden-Oosten om er te strijden in de rangen van IS en daarnaast bouwen rebellen in Tsjetsjenië onder de vlag van IS een eigen structuur van rebelleneenheden uit. Tot heden blijven de activiteiten en impact van IS-eenheden in Tsjetsjenië nog beperkt, maar het is onduidelijk hoe dit in de nabije toekomst kan evolueren. Tegelijk neemt het aantal rekruten die naar het Midden-Oosten trekken af.

De Tsjetsjeense ordediensten staan volgens de bronnen onder rechtstreekse controle van Kadyrov, wat uitzonderlijk is in de regio, waar de ordediensten veelal door het federale centrum geleid worden. De Tsjetsjeense ordediensten maken zich volgens de bronnen schuldig aan tal van mensenrechtenschendingen en doen dit in een klimaat van straffeloosheid. De bronnen spreken van: onrechtmatige arrestaties, gefabriceerde rechtszaken, verdwijningen/ontvoeringen, foltering tijdens detentie, buitengerechtelijke executies en collectieve vergeldingsacties zoals brandstichting in de huizen van familieleden van al dan niet vermeende strijders.

Het cijfermateriaal over het aantal geweldsincidenten en de slachtoffers die er bij vallen is beperkt. De beschikbare cijfers zijn volgens verschillende bronnen een onderschatting, maar wijzen op een daling van het aantal slachtoffers, zowel bij de ordediensten, rebellen als de burgers. Deze evolutie zet zich sinds 2013 bijna onafgebroken tot 2017 toen er een stijging van het aantal slachtoffers waar te nemen valt. De beschikbare cijfers voor 2018 staan niet toe om te besluiten of deze stijging zich in 2018 doorzet.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Medewerker van een onafhankelijke mensenrechtenorganisatie die reeds jaren actief is in Tsjetsjenië, e-mail, 31/05/2018

Omwille van veiligheidsredenen wenst deze persoon anoniem te blijven en mogen zijn contactgegevens niet verspreid worden.

Geschreven en audiovisuele bronnen

Accord-UNHCR, *Chechnya: Summary of the ACCORD-UNHCR Country of Origin Information Seminar (Vienna, 18 October 2007)*, 04/2008, <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=480dfb652> [geraadpleegd op 14/04/2008]

Amnesty International (AI), *Report 2014/15, Russian Federation*, 23/02/2015, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/russian-federation/report-russian-federation/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Amnesty International (AI), *Amnesty International Report 2016/17*, 22/02/2017, <https://www.amnesty.org/download/Documents/POL1048002017ENGLISH.PDF> [geraadpleegd 15/06/2017]

Australian Strategic Policy Institute, *Counterterrorism yearbook 2018*, 27/03/2018, https://s3-ap-southeast-2.amazonaws.com/ad-aspi/2018-04/ASPI%20Counterterrorism%20YB2018.pdf?FwGhpI3OBFhspKnxvVLGkUjWHcU_SHrT [geraadpleegd 01/06/2018]

Begemot, *Росгвардия наращивает силы в Чечне [Rosgvardiya bouwt zijn krachten op in Tsjetsjenië]*, 21/08/2017, <https://begemot.media/power/rosgvardiya-narashhivaet-sily-v-chechne/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, *Кризис власти в Имарате Кавказ не помешает вооруженной борьбе боевиков, считают эксперты [Machtscrisis in het Kaukasus Emiraat zal de gewapende strijd van de strijders niet verhinderen, menen experten]*, 21/08/2010, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/173223/?print=true> [geraadpleegd op 30/08/2010]

Caucasian Knot, *"Imarat Kavkaz" has split up*, 14/08/2010, <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/14133/?print=true> [geraadpleegd op 30/08/2010]

Caucasian Knot, *В Чечне в числе жертв вооруженного конфликта в 2011 году оказался 201 человек [In Tsjetsjenië bedraagt het aantal slachtoffers van het gewapens conflict in 2011 201 personen]*, 08/01/2012, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/198855/> [geraadpleegd op 21/06/2013]

Caucasian Knot, *78 persons became victims of armed confrontation in Chechnya during the first three months of 2012*, 11/04/2012, <http://dagestan.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/20697/> [geraadpleegd op 04/06/2012]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2012 год жертвами вооруженного конфликта стали не менее 174 человек [In Tsjetsjenië waren er in 2012 niet minder dan 174 slachtoffers van het gewapend conflict]*, 16/01/2013, Van: <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/218735/> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Caucasian Knot, *За первые три месяца 2013 года в Чечне жертвами вооруженного конфликта стали 37 человек [Tijdens de eerste drie maanden van 2013 waren er 37 slachtoffers van het gewapend conflict in Tsjetsjenië]*, 12/04/2013, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/222788/> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2013 год жертвами вооруженного конфликта стали не менее 101 человека [In Tsjetsjenië waren er in 2013 niet minder dan 101 slachtoffers van het gewapend conflict]*, 28/01/2014, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/237203/> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Caucasian Knot, *Caucasians in the ranks of IS (ISIL)*, 28/11/2014, <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/30056/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Власти Чечни заявили о новой тактике борьбы с боевиками [De Tsjetsjeense autoriteiten melden een nieuwe tactiek voor de strijd met de rebellen]*, 02/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/255032/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Эксперты считают ситуацию на Северном Кавказе опасной и прогнозируют эскалацию конфликта [Experten vinden de situatie in de Noordelijke Kaukasus gevaarlijk en voorzien een escalatie van het conflict]*, 07/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/255197/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2014 год более чем на 15% выросло число жертв вооруженного конфликта [In Tsjetsjenië nam in 2014 het aantal slachtoffers van het gewapend conflict toe met 15%]*, 30/01/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/256459/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Жители Грозного сообщили о проверках силовиками мобильных телефонов у молодёжи [Inwoners van Grozny controles door de ordediensten van de mobiele telefoons van jongeren]*, 24/03/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/259374/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *ПЦ "Мемориал" пять задержанных жителей Чечни после взрыва на дамбе исчезли [Mensenrechtenorganisatie Memorial : vijf na de explosie van een dam gearresteerde inwoners van Tsjetsjenië verdwenen]*, 24/03/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/259386/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *Двое подростков в Чечне заподозрены в подготовке к участию в сирийском конфликте [Twee minderjarigen worden verdacht van voorbereidingen om deel te nemen aan het Syrische conflict]*, 05/04/2015, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/260655/> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2015 год число жертв вооруженного конфликта сократилось на 74%, число терактов возросло [In Tsjetsjenië verminderde het aantal slachtoffers van gewapend conflict met 75%, het aantal aanslagen nam toe]*, 04/02/2016, <http://www.kavkaz-uzel.ru/articles/277086/> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Caucasian Knot, *Напавший на полицейского житель Чечни ранее пытался уехать в Сирию [Een inwoner die een agent aanviel probeerde voordien naar Syrië te gaan]*, 24/10/2016, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/291396/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *Правозащитники констатировали усиление влияния Кадырова на чеченские диаспоры [mesenrechtenactivisten stellen een versterking van de invloed van Kadyrov op de diaspora vast]*, 07/01/2017, <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/295531/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *МВД в 2016 году насчитало 19 выехавших к сирийским боевикам жителей Чечни [MVD telde in 2016 19 inwoners van Tsjetsjenië die naar Syrië trokken]*, 26/01/2017 <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/296610/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *В Чечне за 2016 год число жертв вооруженного конфликта выросло на 43% [In Tsjetsjenië steeg het aantal slachtoffers van het gewapend conflict met 43%]*, 01/02/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/296892/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *Чечня после КТО: диверсии, теракты, похищения [Tsjetsjenië na de KTO: sabotage, terreurdaden en ontvoeringen]*, 24/03/2017, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/155726/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+kavkaz-uzel%2FuqrI+%28Кавказский+Узел+--+все+материалы%29 [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, *Северный Кавказ: на фоне роста насилия в Чечне боевики стали действовать гораздо эффективней [Noordelijke Kaukasus : tegen de achtergrond van een stijging van het geweld in Tsjetsjenië handelen de rebellen meer effectief]*, 06/04/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/300522/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, 36 человек стали жертвами вооруженного конфликта в I квартале 2017 года в Чечне [36 personen werden het slachtoffer van een gewapend conflict in het 1ste kwartaal van 2017 in Tsjetsjenië], 15/04/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/300929/#> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, 48 человек с начала 2017 года задержаны в Чечне за попытку примкнуть к ИГ 48 personen werden sinds het begin van het jaar gearresteerd in Tsjetsjenië wegens een poging om IS te vervoegen], 07/05/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/302302/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, Жительница Чечни осуждена за попытку уехать в Сирию [Inwoonster van Syrië veroordeeld voor een poging om naar Syrië te gaan], 24/05/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/303196/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, Чеченское подполье растет, но молодеет [De Tsjetsjeense ondergrondse groeit, maar verjongt], 25/05/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/303268> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, Выходцы с Кавказа в рядах ИГ (ИГИЛ) [Inwoners van de Kaukasus in de rangen van IS (ISIS)], 13/06/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/251513/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Caucasian Knot, ОМОН, СОБР и спецназ МВД Чечни вошли в состав Росгвардии [OMON, SOBR en specnaz MVD van Tsjetsjenië gaan op in de structuur van de Rosgvardia], 05/01/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/295443/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Покаяние по-чеченски: бунт и пытки сельчан Красной Турбины [Boete op z'n Tsjetsjeens : opstand en foltering van dorpsbewoners Krasnaya Turbina], 29/08/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/308182/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Похищения людей в Чечне приняли системный характер [Het ontvoeren van personen neemt in Tsjetsjenië systematische vormen aan], 27/10/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/311657/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Родственники сообщили о похищении семи жителей Грозного [Familieleden melden de verdwijning van zeven inwoners van Grozny], 05/12/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/313389/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Тарамов и Тазбиев получили по 5 лет колонии [Taramov en Tazbiev kregen vijf jaar kolonie], 06/09/2017, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/309070/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, В Чечне за 2017 год число жертв вооруженного конфликта выросло на 74% [In Tsjetsjenië steeg het aantal slachtoffers van het gewapend conflict met 74%], 15/01/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/315124/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Чечня обошла Дагестан в рейтинге нестабильных регионов Северного Кавказа [Tsjetsjenië stak Dagestan voorbij in de rating van onstabiele regio's van de Noordelijke Kaukasus], 14/03/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/317689/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Возобновлено дело о причастности двух жителей Чечни к боевикам Сирии [De zaak van betrokkenheid van twee inwoners van Tsjetsjenië bij de rebellen van Syrië werd hervat], 13/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/320376/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Чечня после КТО: диверсии, теракты, похищения [Tsjetsjenië na de KTO: acties, aanslagen, ontvoeringen], 19/05/2018, https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/155726/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+kavkaz-uzel%2FuqrI+%28Кавказский+Узел+--+все+материалы%29# [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, ИГ* взяло ответственность за нападение на храм в Грозном [IS eist verantwoordelijkheid op voor aanval op de kerk in Grozny], 20/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/320677/> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Выходцы с Кавказа в рядах ИГ (ИГИЛ) [Personen uit de Kaukasus in de rangen van IS (ISIS)], 21/05/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/251513/#> [geraadpleegd 01/06/2018]

Caucasian Knot, Новость Чечня [Nieuws Tsjetsjenië], 01/06/2018, <https://www.kavkaz-uzel.eu/chechnya> [geraadpleegd 01/06/2018]

Central-Asia - Caucasus Institute (Souleimanov E.), Umarov's (non)registration: is the North Caucasus insurgency becoming divided ?, 19/08/2010 <http://www.cacianalyst.org/?q=node/5383/print> [geraadpleegd op 06/09/2010]

Central-Asia – Caucasus Institute, Caucasus Emirate Faces Further Decline after the Death of Its Leader, 29/04/2015, <http://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13188-caucasus-emirate-faces-further-decline-after-the-death-of-its-leader.html> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Chechnya Segodnya, В 2016 году в Чечне возбуждено 221 уголовных дел террористического характера [In 2016 werden in Tsjetsjenië strafzaken van terroristische aard geopend], 28/03/2017, <https://chechnyatoday.com/content/view/299640> [geraadpleegd 15/06/2017]

Council of Europe, Report by Thomas Hammarberg Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following his visit to the Russian Federation from 12 to 21 May 2011, 06/09/2011, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1825257> [geraadpleegd op 11/06/2012]

Council of Europe, Report to the Russian Government on the visit to the North Caucasian region of the Russian Federation carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 27 April to 6 May 2011, 24/01/2013, <http://www.cpt.coe.int/documents/rus/2013-01-inf-eng.htm>, [geraadpleegd op 17/06/2013]

Council of Europe, REPORT by Nils Muižnieks Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Following his visit to the Russian Federation from 3 to 12 April 2013, 12/11/2013, <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2416108&SecMode=1&DocId=2093492&Usage=2> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Council of Europe, Council of Europe anti-torture Committee visits the Chechen Republic of the Russian Federation, 07/12/2017, <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-visits-the-chechen-republic-of-the-russian-federation> [geraadpleegd 01/06/2018]

CSIS, The 2014 Sochi Olympics, a patchwork of challenges, 01/2014, http://csis.org/files/publication/140113_Markedonov_2014SochiOlympics_WEB.pdf [geraadpleegd op 12/04/2014]

Danish Immigration Service, Chechens in the Russian Federation. Report from Danish Immigration Service's fact finding mission to Moscow and St. Petersburg, the Russian Federation. 12 to 29 June 2011, 10/2011, <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6EC0730B-9F8E-436F-B44F-A21BE67BDF2B/0/ChechensintheRussianFederationFINAL.pdf> [geraadpleegd op 14/06/2012]

Danish Immigration Service, Security and human rights in Chechnya and the situation of Chechens in the Russian Federation – residence registration, racism and false accusations. Report from the Danish Immigration Service's fact finding mission to Moscow, Grozny and Volgograd, the Russian Federation From 23 April to 13 May 2014 and Paris, France 3 June 2014, 09/02/2015, <https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/662FD8CA-B89C-438C-B532-591500571951/0/ChechnyaFactfindingreport26012015FINALinkforside.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Danish Refugee Council, Chechens in the Russian Federation – residence registration, racially motivated violence and fabricated criminal cases, 20/08/2012, <http://www.nyidanmark.dk/en-us/publications/SearchPublications.htm?searchType=publications> [geraadpleegd op 17/06/2013]

Dosh (Duduev A.), Права человека, интервью [Mensenrechten, interview], 07/03/2014, http://www.dosh-journal.ru/?dl_id=45 [geraadpleegd op 12/04/2014]

Dosh, 1 (57), Мемориал в Чечне совершается похищения [Memorial, in Tsjetsjenië worden er ontvoeringen gepleegd], 2016

Eto Kavkaz, *Надо прийти в мечеть и сказать: Сабсаби. Рамзан Кадыров. Россия* [Je moet naar de moskee gaan en zeggen : Sabsabi , Ramzan Kadyrov, Rusland], 21/12/2017, <https://etokavkaz.ru/vozvrashchenty/nado-priiti-v-mechet-i-skazat-sabsabi-ramzan-kadyrov-rossiya> [geraadpleegd 01/06/2018]

European Council on Refugees and Exiles, *Guidelines on the treatment of Chechen internally displaced persons (IDPs), asylum seekers and refugees in Europe*, 8/03/2011, <http://www.ecre.org/files/Guidelines%20on%20the%20treatment%20of%20Chechen%20internally%20displaced%20persons%20%28IDPs%29,%20asylum%20seekers%20and%20refugees%20in%20Europe%20%282011%29%20f%20.pdf> [geraadpleegd op 02/05/2011]

Forum 18, *RUSSIA "Extremism" religious freedom survey, July 2012*, 23/07/2012, http://www.forum18.org/Archive.php?article_id=1724, [geraadpleegd op 17/06/2013]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2013*, 31/01/2013, <http://www.hrw.org/world-report/2013/country-chapters/russia?page=3> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Human Rights Watch (HRW), *Human Rights Violations in Russia's North Caucasus*, 28/01/2016, <https://www.hrw.org/news/2016/01/28/human-rights-violations-russias-north-caucasus> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Human Rights Watch (HRW), *Like Walking a Minefield*, 30/08/2016, https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/chechnya0816_1.pdf [geraadpleegd op 15/06/2017]

IDMC, *IDPs increasingly neglected despite continuing needs*, 14/03/2013, [http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/\(httpInfoFiles\)/0E184FCE8D6E37B9C1257B2E00517AF9/\\$file/russia-overview-mar2013.pdf](http://www.internal-displacement.org/8025708F004BE3B1/(httpInfoFiles)/0E184FCE8D6E37B9C1257B2E00517AF9/$file/russia-overview-mar2013.pdf) [geraadpleegd op 17/06/2013]

IFRI, *Le kadyrovisme : un rigorisme islamique au service du système Poutine ?*, 03/2017, https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/rmv99_m_laruelle_kadyrovisme_fr_2017.pdf [geraadpleegd op 15/06/2017]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (I), Ethnicity and Conflict*, 19/10/2012, <http://www.crisisgroup.org/en/regions/europe/north-caucasus/220-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-i-ethnicity-and-conflict.aspx> [geraadpleegd op 17/06/2013]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (II), Islam, the Insurgency and Counter-Insurgency*, 19/10/2012, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/221-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-ii-islam-the-insurgency-and-counter-insurgency.pdf> [geraadpleegd op 17/06/2013]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus: The Challenges of Integration (III), Governance, Elections, Rule of Law*, 06/09/2013, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/226-the-north-caucasus-the-challenges-of-integration-iii-governance-elections-rule-of-law.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2014]

International Crisis Group (ICG), *Too Far, Too Fast: Sochi, Tourism and Conflict in the Caucasus*, 30/01/2014, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/228-too-far-too-fast-sochi-tourism-and-conflict-in-the-caucasus.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2014]

International Crisis Group (ICG), *Chechnya: The Inner Abroad*, 30/06/2015, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/236-chechnya-the-inner-abroad.pdf> [geraadpleegd op 30/05/2016]

International Crisis Group (ICG), *The North Caucasus Insurgency and Syria: An Exported Jihad?*, 16/03/2016, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/caucasus/238-the-north-caucasus-insurgency-and-syria-an-exported-jihad.pdf> [geraadpleegd 30/05/2016]

International Crisis Group (ICG), *Women in the North Caucasus Conflicts: An Under-reported Plight*, 09/06/2016, <http://blog.crisisgroup.org/europe-central-asia/2016/06/09/women-in-the-north-caucasus-conflicts-an-under-reported-plight/> [geraadpleegd op 09/06/2016]

International Crisis Group (ICG), *ISIS Returnees Bring Both Hope and Fear to Chechnya*, 26/03/2018, <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/chechnya-russia/isis-returnees-bring-both-hope-and-fear-chechnya> [geraadpleegd 01/06/2018]

Intersection, *Феномен Росгвардии [Het fenomeen Rosgvardiya]*, 21/07/2017, <http://intersectionproject.eu/ru/article/security/fenomen-rosgvardii> [geraadpleegd 01/06/2018]

Jamestown Foundation, *The situation inside the North Caucasus rebel leadership remains unclear*, 13/08/2010, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=36750 [geraadpleegd op 30/08/2010]

Jamestown Foundation, *Moscow and Grozny Continue to Play Down Chechnya's Persistent Insurgency*, 26/10/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=40020&tx_ttnews%5BbackPid%5D=590 [geraadpleegd op 17/06/2013]

Jamestown Foundation, *Kidnapping in the North Caucasus Is Prevalent but Varied Across Region*, 24/07/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=39668&tx_ttnews%5BbackPid%5D=590 [geraadpleegd op 17/06/2013]

Jamestown Foundation, *Law enforcement's reliance on crude methods shows weakness of Russian rule in the North Caucasus*, in Eurasia Daily Monitor Volume 9 Issue 120, 25/06/2012, http://www.jamestown.org/single/?no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=39535&tx_ttnews%5BbackPid%5D=587 [geraadpleegd op 26/06/2012]

Jamestown Foundation, *Death of Rebel-led Gakaev Brothers Traced to Government Planted Mole*, 15/03/2013, http://www.jamestown.org/programs/nc/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=40610&tx_ttnews%5BbackPid%5D=687&no_cache=1 [geraadpleegd op 17/06/2013]

Jamestown Foundation, *Rebels Continue to Operate in Chechnya Despite Doku Umarov's Death*, 10/04/2014, [http://www.jamestown.org/programs/nc/single/?tx_ttnews\[tt_news\]=42216&tx_ttnews\[backPid\]=759&no_cache=1](http://www.jamestown.org/programs/nc/single/?tx_ttnews[tt_news]=42216&tx_ttnews[backPid]=759&no_cache=1) [geraadpleegd op 12/06/2014]

Jamestown Foundation, *Number of Disillusioned North Caucasian Militants Returning From Syria Increases*, 24/10/2014, [http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews\[swords\]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews\[any_of_the_words\]=libya&tx_ttnews\[pointer\]=2&tx_ttnews\[tt_news\]=43000&tx_ttnews\[backPid\]=7&cHash=96b2530ba5cbf663776be7756b296dbd#.VX7lxLUf1U](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews[swords]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews[any_of_the_words]=libya&tx_ttnews[pointer]=2&tx_ttnews[tt_news]=43000&tx_ttnews[backPid]=7&cHash=96b2530ba5cbf663776be7756b296dbd#.VX7lxLUf1U) [geraadpleegd op 07/06/2015]

Jamestown Foundation, *North Caucasus Militants Split Between Caucasus Emirate and Islamic State, as Radical Islam Gains Influence in Region*, 30/01/2015, [http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews\[tt_news\]=43473&no_cache=1#.VX_bv1LUf1U](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews[tt_news]=43473&no_cache=1#.VX_bv1LUf1U) [geraadpleegd op 07/06/2015]

Jamestown Foundation, *Kadyrov Takes Chechen Special Forces Training to New Heights*, 27/03/2015, [http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews\[swords\]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews\[any_of_the_words\]=fundraising&tx_ttnews\[tt_news\]=43710&tx_ttnews\[backPid\]=7&cHash=fba3a8b4e221c34830713cb2594cce0#.VXqrWVLUf1U](http://www.jamestown.org/single/?tx_ttnews[swords]=8fd5893941d69d0be3f378576261ae3e&tx_ttnews[any_of_the_words]=fundraising&tx_ttnews[tt_news]=43710&tx_ttnews[backPid]=7&cHash=fba3a8b4e221c34830713cb2594cce0#.VXqrWVLUf1U) [geraadpleegd op 07/06/2015]

Kavkaz Center, *CE Emir Dokku Abu Usman changes status of Russian population and orders to avoid attacks on civilian targets*, 03/02/2012, <http://www.kavkazcenter.com/eng/content/2012/02/03/15745.shtml> [geraadpleegd op 20/06/2013]

Kavkaz Realiï, *В Чечне посчитали экстремистов [In Tsjetsjenië werden de extremisten geteld]*, 26/01/2017, <https://www.kavkazr.com/a/v-chechne-poschitali-extremistov/28261191.html> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Kavkaz Realiï, *Кадиров расставляет свои кадры [Kadyrov plaatst zijn mannen]*, 03/02/2017, <https://www.kavkazr.com/a/kadyrov-rasstavlyaet-svoi-kadry/28275560.html> [geraadpleegd 01/06/2018]

Kavkaz Realii, *Кадыров остался без армии [Kadyrov valt zonder leger]*, 05/01/2017, <https://www.kavkazr.com/a/kadyrov-ostalsya-bes-armii-/28215400.html> [geraadpleegd 01/06/2018]

Kavpolit, *Борьба за чеченскую молодежь [Strijd voor de Tsjetsjeense jeugd]*, 30/10/2015, http://kavpolit.com/articles/kadyrov_molodezhi-21038/ [geraadpleegd op 30/05/2016]

Landinfo, *Tsjetsjenia: Tsjetsjenske myndigheters reaksjoner mot opprørere og personer som bistår opprørere [Tsjetsjenië: de reacties van de Tsjetsjeense overheden tegenover de rebellen en personen die rebellen bijstand verlenen]*, 17/10/2012, http://www.landinfo.no/asset/2200/1/2200_1.pdf, [geraadpleegd 17/06/2013]

Landinfo, *Tsjetsjenia: Sikkerhetssituasjonen [Tsjetsjenië: veiligheidssituatie]*, 15/05/2014, http://landinfo.no/asset/2879/1/2879_1.pdf [geraadpleegd 12/06/2014]

Meduza, *Соратники Рамзана [handlangers van Kadyrov]*, 27/01/2016, <https://meduza.io/feature/2016/01/27/soratniki-ramzana> [geraadpleegd op 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *The system of impunity in the North Caucasus (2009 – 2010). How does it function?*, 18/10/2010, www.memo.ru [geraadpleegd op 02/05/2011]

Memorial Human Rights Center, *Chechnya: Abducted Young People Found Murdered*, 18/01/2012, <http://www.memo.ru/eng/news/2012/01/18/1801122.html> [geraadpleegd op 04/06/2012]

Memorial, *Russian NGO Shadow Report on the Observance of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment by the Russian Federation for the period from 2006 to 2012*, 10/2012, <http://www.memo.ru/uploads/files/873.pdf> [geraadpleegd op 17/06/2013]

Memorial Human Rights Center, *Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, Winter 2012/2013 [Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2012/2013 гг.]*, 15/05/2013, <http://www.memo.ru/uploads/files/986.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2012/2013 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, Winter 2012/2013]*, 15/05/2013, <http://www.memo.ru/uploads/files/986.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2013]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2013 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2013]* 17/01/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1148.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2013 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2013]* 23/01/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1198.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2013/2014 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2013-2014]* 17/04/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1286.pdf> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Весна 2014 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, lente 2014]* 22/07/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1360.pdf> [geraadpleegd 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2014 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2014]* 30/09/2014, <http://www.memo.ru/uploads/files/1385.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2014 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2014]* 15/01/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1721.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Чеченцы в России [Tsjetsjenen in Rusland]*, 19/01/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1609.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2014/2015 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2014-2015]* 30/03/2015, <http://www.memo.ru/uploads/files/1663.pdf> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Весна 2015 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, lente 2015]*, 30/06/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/byulleten_ vesna_ 2015.pdf [geraadpleegd 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2015 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2015]*, 30/09/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/1794_ 0.pdf [geraadpleegd op 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2014 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2014]*, 29/12/2015, http://memohrc.org/sites/default/files/byull_ osen_ 2015_ g_ 0.pdf [geraadpleegd op 30/05/2016]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2015-2016 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2015-2016]*, 31/03/2016, http://memohrc.org/sites/default/files/byull_ ves_ okonchat._ 29.3.16_ ch_ ogl.pdf [geraadpleegd op 30/05/2016]

Memorial, *Контртеррор на Северном Кавказе: Взгляд правозащитников. 2014 г. - первая половина 2016 г. [Antiterreur in de Noordelijke Kaukasus : visie van mensenrechtenactivisten. 2014- eerste helft 2016]*, 07/06/2016, http://memohrc.org/sites/default/files/doklad_ severnyy_ kavkaz_ 0.pdf [geraadpleegd op 07/06/2016]

Memorial Human Rights Center, *Counter-terrorism in the North Caucasus: a human rights perspective. 2014 – first half of 2016*, 07/06/2016, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/doklad_ severnyy_ kavkaz_ -_ angl.pdf [geraadpleegd 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бои в Грозном говорят о пополнении рядов местных боевиков [Strijd in Grozny duidt een aanvulling van de rangen van plaatselijke rebellen aan]*, 20/12/2016, <https://memohrc.org/monitorings/boi-v-groznom-govoryat-o-popolnenii-ryadov-mestnyh-boevikov> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2016 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2016]*, 19/01/2017, https://memohrc.org/sites/default/files/bulletin_ autumn_ 2016_ en_ 1.doc [geraadpleegd op 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *О чем молчат чеченские женщины? [Waar zwijgen de Tsjetsjeense vrouwen over ?]*, 26/01/2017, <https://memohrc.org/monitorings/o-chem-molchat-chechenskie-zhenshchiny> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2016-2017 гг. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2016-2017]*, 07/04/2017, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ winter_ 2016-17_ 1.pdf [geraadpleegd op 15/06/2017]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Лето 2017 г. [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, zomer 2017]*, 10/10/2017, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_ summer_ 2017._ pdf [geraadpleegd 01/06/2018]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Осень 2017 г.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, herfst 2017*], 23/02/2018, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_autumn_2017_0.pdf [geraadpleegd 01/06/2018]

Memorial Human Rights Center, *Бюллетень Правозащитного центра «Мемориал» Ситуация в зоне конфликта на Северном Кавказе: оценка правозащитников, Зима 2017-2018 гг.* [Bulletin van de mensenrechtenorganisatie Memorial, *Situatie in de conflictzone in de Noordelijke Kaukasus, winter 2017-2018*], 12/04/2018, https://memohrc.org/sites/all/themes/memo/templates/pdf.php?pdf=/sites/default/files/bulletin_winter2017-18.pdf [geraadpleegd 01/06/2018]

Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen Ambtsbericht Noordelijke Kaukasus*, 09/04/2010 <http://www.minbuza.nl/dsresource?objectid=buzabeheer:210113&type=org> [geraadpleegd op 31/08/2010]

Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Noordelijke Kaukasus*, 17/01/2012, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2012/01/18/noordelijke-kaukasus-2012-1-1.html> [geraadpleegd op 26/06/2012]

Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, *Algemeen ambtsbericht Russische Federatie*, 04/06/2013, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/06/04/russische-federatie-2013-06-04-algemeen-ambtsbericht.html> [geraadpleegd 17/06/2013]

MVD Tsjetsjenië, *В МВД по Чеченской Республике подвели итоги за 2015 год* [De MVD van de Tsjetsjeense republiek gaf cijfers voor 2015], 21/01/2016, <https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/news/item/7081660/> [geraadpleegd op 30/05/2016]

MVD Tsjetsjenië, *Информационно-аналитическая записка о результатах оперативно-служебной деятельности МВД по Чеченской Республике за 12 месяцев 2017 года* [Informatief-analytische nota over de resultaten van de operationele dienstactiviteiten van de MVD voor de Tsjetsjeense republiek voor de 12 maanden van 2017], s.d., https://95.xn--b1aew.xn--p1ai/Dejatelnost/Otcheti_dolzhnostnih_lic/Otchet_Ministra_vnutrennih_del_po_CHeche/2017 [geraadpleegd 01/06/2018]

New Caucasus, *Ахмед Умаров: «В Имарате Кавказ идет процесс реорганизации»* [Akhmed Umarov : «Bij Imaaraat van de Kaukasus vindt een proces van reorganisatie plaats»], 18/10/2017, <http://newcaucasus.com/politics/16505-ahmed-umarov-v-imate-kavkaz-idet-protsess-reorganizatsii.html> [geraadpleegd 01/06/2018]

Newsru, *В Чечне уничтожен организатор взрыва в Грозном в День города* [In Tsjetsjenië werd de organisator van de ontploffing in Grozny op de stadsdag geëlimineerd], 18/10/2014, <http://www.newsru.com/russia/18oct2014/chen5okt.html> [geraadpleegd op 07/06/2015]

Novaya Gazeta, *Как Путин ликвидировал армию Кадырова* [Hoe Putin het leger van Kadyrov liquideerde], 09/04/2016, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2016/04/09/68142-kak-putin-likvidiroval-armiyu-kadyrova> [geraadpleegd 01/06/2018]

Novaya Gazeta, *Это была казнь* [Het was een bestraffing], 10/07/2017, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2017/07/09/73065-eto-byla-kazn-v-noch-na-26-yanvarya-v-groznom-rasstrelyany-desyatki-lyudey> [geraadpleegd 01/06/2018]

Novaya Gazeta, *Хозяева жизни* [De heer van de levens], 31/07/2017, <https://www.novayagazeta.ru/articles/2017/07/31/73282-hozyaeva-zhizney> [geraadpleegd 01/06/2018]

OC Media, *Alleged IS supporters arrested in Chechnya*, 01/02/2017, <http://oc-media.org/alleged-is-supporters-arrested-in-chechnya/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

OC Media, *Sixteen militants killed in Chechnya in 2017*, 27/04/2017, <http://oc-media.org/sixteen-militants-killed-in-chechnya-in-2017/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

OC Media, *About 50 people 'ready to join IS' detained in Chechnya this year*, 08/05/2017, <http://oc-media.org/about-50-people-ready-to-join-is-detained-in-chechnya-this-year/> [geraadpleegd op 15/06/2017]

OC Media, *Kremlin questions reports of mass killing in Chechnya*, 11/07/2017, <http://oc-media.org/kremlin-questions-reports-of-mass-killing-in-chechnya/#more-5127> [geraadpleegd 01/06/2018]

- On Kavkaz, *Кадыров отправляет в отставку назначенного Путиным председателя Верховного суда Чечни* [Kadyrov ontslaat de door Putin benoemde voorzitter van Hooggerechtshof van Tsjetsjenië], 06/05/2016, <http://onkavkaz.com/news/961-kadyrov-otpravljaet-v-otstavku-naznachennogo-putiny-m-predsedatelja-verhovnogo-suda-chechni.html> [geraadpleegd op 30/05/2016]
- On Kavkaz, *Смертник совершил подрыв в Грозном в День победы* [Een zelfmoordactivist blies zichzelf op in Grozny op de Dag van Overwinning], 09/05/2016, <http://onkavkaz.com/news/973-smertnik-sovershil-podryv-v-groznom-v-den-pobedy-shest-policeiskih-postradalo.html> [geraadpleegd op 30/05/2016]
- Open Democracy (K. Tongate), *Women's survival strategies in Chechnya: from self-care to caring for each other*, 29/08/2013, <http://www.opendemocracy.net/transformation/keely-tongate/women%E2%80%99s-survival-strategies-in-chechnya-from-self-care-to-caring-for-ea> [geraadpleegd op 12/06/2014]
- Open Democracy, (E. Skovoroda), *Rough justice in Chechnya*, 24/04/2014, <http://www.opendemocracy.net/od-russia/yegor-skovoroda/rough-justice-in-chechnya-ruslan-kutayev-suleiman-edigov> [geraadpleegd 12/06/2014]
- Organisation Suisse d'Aide aux Réfugiés (OSAR), *Tschetschenien: Verfolgung von Personen mit Kontakten zu den Mudschahed*, 22/04/2013, http://www.fluechtlingshilfe.ch/pays-d-origine/europe/tchetchenie/tchetchenie-persecution-de-personnes-en-contact-avec-les-mudschahed/at_download/file [geraadpleegd op 17/06/2013]
- Organisation Suisse d'Aide aux Réfugiés (OSAR), *Tschetschenien: Aktuelle Menschenrechtslage*, 13/05/2016, <https://www.osar.ch/assets/herkunftslaender/europa/russland/160513-rus-menschenrechte.pdf> [geraadpleegd op 30/05/2016]
- OSW Studies, Issue 34 (Falkowski M., Marszewski M.), *The 'tribal areas' of the Caucasus. The North Caucasus – an enclave of 'alien civilisation' within the Russian Federation*, 14/04/2010, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/PRACE_34.pdf [geraadpleegd op 30/08/2010]
- OSW, *No change in the Russian Caucasus. The winter olympics amid a local war*, 01/2014 http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/praceosw-47-rosyjski_kaukaz_ang-net.pdf [geraadpleegd 12/06/2014]
- OSW, *Militants of the North Caucasus have a new leader*, 26/03/2014, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2014-03-26/militants-north-caucasus-have-a-new-leader> [geraadpleegd op 12/06/2014]
- OSW, *On the periphery of global jihad*, 14/11/2014, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/pw_46_ang_kaukaz-polnocny_net.pdf [geraadpleegd op 07/06/2015]
- OSW, *The Islamic State in the Caucasus – who benefits?*, 14/01/2015, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2015-01-14/islamic-state-caucasus-who-benefits> [geraadpleegd op 07/06/2015]
- OSW, *Russia: Kadyrov is in conflict with the law enforcement agencies*, 29/04/2015, <http://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2015-04-29/russia-kadyrov-conflict-law-enforcement-agencies> [geraadpleegd op 07/06/2015]
- OSW, *Ramzanistan, Russia's Chechen Problem*, 25/08/2015, http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/pw_54_ang_ramzanistan_net.pdf, [geraadpleegd op 25/05/2016]
- OSW, *Homo Jihadicus*, 21/09/2015, <http://www.osw.waw.pl/sites/default/files/homojihadicus.pdf> [geraadpleegd op 30/05/2016]
- Parliamentary assembly of the Council of Europe (PACE), *Situation in the North Caucasus Region: security and human rights*, 29/09/2009, http://assembly.coe.int/CommitteeDocs/2009/ajdoc43_2009.pdf [geraadpleegd op 01/06/2010]
- Parliamentary assembly of the Council of Europe (PACE), *Human rights in the North Caucasus: what follow-up to Resolution 1738 (2010)?*, 08/06/2016, <http://semantic-pace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbmQvbnNveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHIuYXNwP2ZpbGVpZD0yMjc3MSZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NibWFudGlicGFjZS5uZXQvVHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRl1BVC1YTUwyUERGLnhzbA=&xsltparams=ZmlsZWlkPTIyNzcx> [geraadpleegd op 15/06/2017]
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Information war highlights intensified fighting in Chechnya*, 20/02/2012,

http://www.rferl.org/content/information_war_highlights_intensified_fighting_in_chechnya/24490250.html
[geraadpleegd op 14/06/2012]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *North Caucasus Insurgency Selects New Leader*, 25/05/2015, <http://www.rferl.org/content/north-caucasus-insurgency-selects-new-leader/27043027.html> [geraadpleegd 07/06/2015]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Закон и Рамзан [De wet en Ramzan]*, 01/07/2015, <http://www.svoboda.mobi/a/27102424.html>, [geraadpleegd op 30/05/2016]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Memorial Gives File On 13 Missing Chechens To Russian Ombudswoman*, 27/07/2017, <https://www.rferl.org/a/memorial-rights-missing-chechens-russia-ombudswoman-moskalkova/28643461.html> [geraadpleegd 01/06/2018]

Russia-Eurasia Terror Watch, *Kadyrov: no more than 50 fighters left in Chechnya*, 02/01/2012, www.retwa.com [geraadpleegd op 26/06/2012]

Saferworld, *North Caucasus: views from within*, 03/2012, <http://www.saferworld.org.uk/resources/view-resource/636> [geraadpleegd op 17/06/2013]

Sobesednik, *Кто и как готовит "личную армию" Рамзана Кадырова [Wie bereidt hoe het « persoonlijke leger » van Ramzan Kadyrov voor]*, 12/01/2014, <http://sobesednik.ru/politics/20140112-kto-i-kak-gotovit-lichnuyu-armiyu-ramzana-kadyrova> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Sobesednik, *Правозащитник о спецоперации в Чечне [Mensenrechtenactivist over een special operatie in Tsjetsjenië]*, 17/01/2017, <https://sobesednik.ru/politika/20170117-pravozashchitnik-o-specoperacii-v-chechne-zaderzhannyh-sotni> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Sova Center, *Генпрокуратура о преступлениях экстремистской направленности [De Generale Procuratuur over extremistische misdaden]*, 31/01/2018 <https://www.sova-center.ru/racism-xenophobia/news/counteraction/2018/01/d38751/> [geraadpleegd 01/06/2018]

The Guardian, *Chechen leader tells soldiers to fire on unapproved Russian troops in region*, 23/04/2015, <http://www.theguardian.com/world/2015/apr/23/chechnya-leader-ramzan-kadyrov-security-forces-fire-on-russian-troops> [geraadpleegd op 07/06/2015]

The Guardian, *Islamic State's 'war minister' Omar al-Shishani 'clinically dead'*, 14/03/2016, <https://www.theguardian.com/world/2016/mar/14/islamic-states-war-minister-omar-al-shishani-clinically-dead> [geraadpleegd op 30/05/2016]

UK Foreign and Commonwealth Office, *Russia - Country of Concern: latest update, 31 March 2014*, 10/04/2014, <https://www.gov.uk/government/publications/russia-country-of-concern/russia-country-of-concern-latest-update-31-march-2014#north-caucasus> [geraadpleegd op 12/06/2014]

United States Commission on International Religious Freedom, *Annual Report 2013*, 04/2013, <http://www.uscirf.gov/reports-and-briefs/annual-report/3988.html> [geraadpleegd 17/06/2013]

UNHCR, *Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen. Vertretung für Deutschland und Österreich*, brief, 11/11/2009

US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2012, Russia*, 19/04/2013, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2012&dldid=204331> [geraadpleegd op 17/06/2013]

US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2015, Russia*, 13/04/2016 <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2015&dldid=252893> [geraadpleegd op 30/05/2016]

US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2016, Russia*, 07/03/2017, <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm> [geraadpleegd op 15/06/2017]

US Department of State, *Country Reports on Human Rights Practices for 2017, Russia*, 20/04/2018, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2017&dldid=277211> [geraadpleegd 01/06/2018]

Vzglyad, *Принят закон о взыскании ущерба с родственников террористов* [*De wet over het invorderen van schade bij familieleden van terroristen is aangenomen*], 25/10/2013, <http://vz.ru/news/2013/10/25/656724.html> [geraadpleegd op 12/06/2014]

Yashin I., *Угроза национальной безопасности России* [*Bedreiging van de nationale veiligheid van Rusland*], 02/2016, <http://www.putin-itogi.ru/f/Ugroza-Doklad-IlyaYashin-TextOnly.pdf> [geraadpleegd op 15/06/2017]

Yuga.ru, *Глава Чечни встретился с новыми руководителями силовых ведомств* [*Het hoofd van Tsjestjenië ontmoete de nieuwe leiders van de ordedienstafdelingen*], 18/06/2013, <http://www.yuga.ru/news/298802/> [geraadpleegd op 12/06/2014]